

1 LEUPOSTA
 Előfizetés
 Havonta 3, negyedévre 8,
 évre 30, egészévre 1200 le,
 földre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 20 dollár
 detések díjazás szerint. A
 "KELET" az erdélyi és báná
 dóság egyetlen politikai nap
 Cikkeink utányomását csak
 rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

Dr. Ramassetter Róbert
 BUDAPEST
 Diszter 2. I. e.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej
 leveleket nem fogadunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc. Bucaresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
 Kedd, 1936. augusztus 4.
 5696. ÉV. AB 16. XIX. ÉVF. 181. SZAM

VILAG TUKRA

Egy kis logika és egy kis jáhizemiség

Alábbiakban egy kis történetet mondunk el, öt fejezetben és minden kommentár nélkül.
 1936 június 4. Franciaországban megalakul a Blum-kormány. Xavier Vallat jobboldali képviselő dörgő beszédében tiltakozik az ellen, hogy Franciaországnak zsidó miniszterelnöke legyen.
 A román jobboldali sajtó lelkesedve ünnepli Vallat képviselő urat.
 Június 15. Darquier de Pellepois városi tanácsos a párizsi tanács ülésén követeli, hogy a zsidókat fosszák meg polgárjoguktól.
 A román jobboldali sajtó az egyszerűség kedvéért hősként kiáltja ki de Pellepois tanácsos urat.
 Június 20. Xavier Vallat képviselőt beavasszák a párizsi ügyvédi kamara vezetőségébe.
 A román jobboldali sajtó a porban hente-reg örömeiben. A francia szellem győzni fog az elzsidósító törekvésekkel szemben. Éljen Vallat, éljen Pellepois, a francia szellem autentikus képviselői.

Július 20. Párizsban francia-magyar bizottság alakul a revizionista törekvések támogatására. Tagjai többek között de Guise hűbereg, Charles Maurras, Thabaud, Xavier Vallat és Darquier de Pellepois urak.

Július 25. Az Unversul villámlik és meny-dörög a francia-magyar bizottság ellen, amely nem lehet az „autentikus francia szellem” megnyilatkozása. Azok pedig, akik a bizottságban ülnek, „elzsidósított urak, akik nyilván megfurdódnak a revizionista propaganda magyar-zsidó szövegében”.

Ha Chamberlain álláspontra győz...
 Az angol alsóházban azon az ülésén, amelyen Eden külügyminiszter a mandátumok kérdésével foglalkozott, Sir Austen Chamberlain rendkívül érdekes dolgokat mondott el a Palesztina-mandátum kapcsán.
 Elmondotta többek között, hogy amikor a háboru befejezése után a Palesztina-mandátum kiosztását tárgyalták, ő, Chamberlain, azt javasolta, hogy az amerikai Egyesült Államokra ruházzák azt. Tette ezt azért, hogy Amerika ilymódon erősebben bekapcsolódjék az európai politika érdekszférájába és szorosabb kötelék teremtessék Amerika és a Népszövetség között.
 Lloyd George volt az, ugymond, aki a leg-élesebben ellenkezett Chamberlain javaslatát és amikor felszólalt az alsóházi vitában, a maga részéről is igazolta a Chamberlain által közölt történelmi adatokat.
 Hogy kinek volt igaza?
 Anglia szempontjából kétségtelenül Lloyd Georgenak. A zsidó országépítés szempontjából azonban — talán Chamberlainnak.
 Különösen a legutóbbi világpolitikai események — az olasz-abesszin háború és a földközítengeri feszültség — mutatják meg legpregnansabban, mit jelent Angliának, Egyiptom mellett, a suezai csatorna keleti oldalának birtoka Palesztina révén és a haitai kikötő. A palesztinai zavargások hátterében dolgozó imperialista erők is élesen mutatják Palesztina birtokának perdöntő jelentőségét.
 De bizonyos, hogy Amerika, amelynek nincsenek érdekeltégi kapcsolatai az arab világgal és amelynek birodalmában közel négymillió zsidó ténny él, könnyebben tudott volna elséget tenni a zsidó Nemzeti Ott-honra vonatkozó mandatárius kötelezettségnek.

Londonban bizottság alakult abesszin hadikölcsön megszerzésére
 London, aug. 3. A négyes intervjut adott a Sunday Chronicle című lapnak. Kijelentette, hogy sohasem fogja feladni az Abesszinia függetlenségéért vívott harcot. Egyébként Londonban bizottság alakult az abesszin seregek számára szükséges kölcsön megszerzése végett.

Változó szerencsével dul tovább a spanyol polgárháború

Az összes hirszolgálati jelentések megerősítik a kormány-csapatok folytonos előnyomulásáról szóló híreket. Egy zendülő őrnagy különös nyilatkozata a Francia-Marokkóban lezuhant olasz repülőgépek kérdésében. Nem fogadják el a kereskedelmi forgalomban a pezetát

Az összes nagyhatalmak helyeselnék, ha Spanyolország a Népszövetséghez fordulna az olasz beavatkozás miatt

Egyes hírek arról számolnak be, hogy Spanyolország néhány városában a néprontot alkotó munkáspártok között súlyos ellentétek robbantak ki. A munkásvillongások ellenére egy a néprontit kormány, mint a néprontit haderők megtartották kifelé teljes egységüket, mert csak így magyarázható, hogy a belső surlódások ellenére az összes távirati irodák a kormánycsapatok helyzetének lényeges javulásáról számolhatnak be.

Ma nemcsak a madridi kormányjelentések, de a független távirati irodák közlései is azt adják hírül, hogy a kormány az összes frontokon megerősítette helyzetét, néhány nagyon fontos ponton előrenyomult, míg a zendülők, minden külföldi támogatás ellenére is, sok helyen munició- és fegyverhiány miatt visszavonulni kényyszerülnek.
 A vasárnapi és hétfői eseményekről az alábbi részletes jelentéseink számolnak be:

Hirszolgálati irodák jelentései

Gibraltár, augusztus 3. (Rador). A Havas jelentése szerint tegnap két zendülő repülőgép és két kormányhajó hajó 40 perces tengeri ütközetet vívott. A harcban egyetlen gép vagy hajó sem sérült meg, holott számos bombát és ágyulövedéket használtak fel.
 Egy Madrid felől érkezett repülőgép vasárnap Algeirast bombázta, majd Teutan városára röpiratokat dobott, melyek

A zendülők több kirohanást intéztek, de a kormánycsapatok gépfegyvertűzzel kényszerítették őket a visszavonulásra. Ruquelmé tábornok kijelentette a Havas tudósítójának, hogy miután megtekintette a front első vonalait, reméli, hogy minden nehézség nélkül előnyomulhat San Rafael irányában.

arra szólítják fel a lakosságot, hogy la-zadjon fel Franco tábornok ellen, különben bombázni fogják a várost.

Általános vélemény szerint a zendülők Segovaiáig fognak visszavonulni. A Leone hegységben támadt erdőtűz egyre jobban terjed és akadályozza a zendülők tevékenységét. A kormánycsapatok hétfőn Navil Peral felé nyomulnak előre. A Valenciából küldött erősítések megérkeztek Madridba.

Egy Malaga felől jövő kormánycsapat tegnap hat kilométerre közelítette meg Granadát.

A segovaii közeli hadműveletekről szóló híreket erősíti meg az a madridi jelentés is, amely szerint a foglyok által szolgáltatott adatokból a kormány úgy értesül, hogy a zendülők főhadiszállását Estimarban, San Rafaeltől hét kilométerre ütötték fel. Az ellenforradalmárok itt összpontosítják haderőiket, hogy Segovia felé kezdjék meg az előnyomulást.

Az aragoniai fronton a kormánycsapatok négy kilométernyire jutottak Huesca közelébe, amit a hétfői napon ostromolni kezdtek. Az északi fronton a zendülők megtámadták Tolosa városát, mely San Sebastintól 60 kilométernyi távolságra fekszik. A város szélén véres harcok folytak s amelyek során San Marcos és Guadalupe erődök kormánypárti tüzérsége megfutamította a zendülőket.

A saragossai zendülők megpróbálták kitörni a kormánypárti gyűrűből és elfoglalni Sagto falut, amelynek villamos központja a várost világítással látja el. A kormány tüzérsége bombázni kezdte a zendülőket, a kormánycsapatok adáz ellentámadásba mentek át és visszavonulásra kényszerítették az ellenforradalmárokat.
 Magánforrásból nyert hírek szerint a kormánycsapatok még számos helységet hódítottak meg vasárnap.

Gibraltárban az angol hatóságok elkobozták az S. 12 jelzésű spanyol kormányrepülőgépet, mely pénteken Gibraltár mellett leszállt és a hatóságok által kiszabott huszonegy órány belül nem távozott el. A kereskedők és hivatalok Gibraltárban semmiféle fizetést nem fogadnak el pezetában a spanyol pénz megígása miatt.

A hivatalos kormányjelentések
 A kormány rádió át tiltakozott a zendülők vezetőinél a vöröskereszt alapszabályai 183. cikkelyének megszegése miatt, mely a tábori kórházak tiszteletben tartására vonatkozik.
 Martinez Barrio, a kamara elnöke, a valenciai rádió mikrofonja előtt beszédet mondott és ebben hangsúlyozta, hogy a katonai felkelés nem a marxista kormány, hanem a spanyol államot törvényesen képviselő és törvényesen megválasztott köztársasági elnök és parlament ellen irányul. Barrio erre felhívta a nemzetközi közvélemény figyelmét. Spanyolország tiszteletben tartja minden állam szabadságát, cserébe azonban követeli, hogy tartsák tiszteletben saját akaratát. A hivatalos Spanyolországot egyedül felelős kormánya és a parlament képviseli. A zendülők számára közeledik a megadás órája.

A Havas midridi jelentése szerint hétfőn reggel a kormánycsapatok balszárnya Somosierra vidékén előrenyomultak anélkül, hogy ellenállásba ütköztek volna a zendülők részéről,
 akiknek állítólag nincs elegendő fegyverük és muníciójuk.

A kormány hivatalos közleményt adott ki, mely szerint a csapatok folytatták előnyomulásukat, de azoknak a helységeknek a nevét, ahová eljutottak, a hadműveletek sikere érdekében egyelőre nem közlik a nyilvánossággal. Közeli győzelemmel lehet számolni.
 A kormány törvényrendeletet adott ki, melynek értelmében újabb rendelkezésig nem kötelező házbért fizetni.

A kormánycsapatok az előnyomulás során rendkívül fontos stratégiai pontokat foglaltak el, amelyeknek birtokában általános támadást készítenek elő.

A szocialista munkások uniója és az anarchista-szindikalista munkásszövetség felszólította tagjait, vegyék fel azonnal a munkát a főváros élelmiszerellátásának biztosítása érdekében.
 (Folytatása 8-ik oldalon.)

Hosszu életű emberek életmódja

Számos elmélet ismeretes azon feltételekre vonatkozólag, melyek hosszú élet-tartamot biztosítanak az embereknek. Ezen elméleteknek értéke azonban legtöbbször bizonytalan. Tanulságosabb és értékesebb dolog magát a természet megkérdezni, hogyan is áll a helyzet tulajdonképpen. Ezt az elvet követi Dr. E. Freund bécsi orvostanár, amikor közel száz 75—100 éves, mindenféle társadalmi osztályhoz tartozó embert kérdezett ki életmódjukra vonatkozólag. A feleletek, melyeknek összegezését most közölte orvosi szaklapban, igen meglepőek és tanulságosak. Meglepőek, mert alig lehet általánosan érvényes szabályokat levonni a feleletekből, s tanulságosak, mert sok előítélet értéke alól veszik ki a talajt.

Elsősorban feltűnő, hogy csak két egyén számol be arról, hogy szülei is magas kort értek el. Egész sora a hosszú életűeknek vesztette el korán szüleit. Az adatokból különösen egészséges alkatra alig lehet következtetni. Sokan bizony elég súlyos és hosszú betegségeken is átesetek, többen voltak régebben tuberkulitikusok, mások meg epekövesek. Meghülyeségekkel szemben ellenálló tipust is alig talált Freund magas koru ismerősei között, legtöbbször gondosan ügyeltek — ruházódással és életmóddal — az időjárás változásaira.

Az a feltevés, hogy gondtalan, sima életpálya hosszú életkorhoz vezetne, sem derül ki a feleletekből. Egész sora a kilencvenéves embereknek számol be erős lelki és testi megerősítetésekről életük folyamán. Sőt egy részük nagy felelősségű hivatást töltött be, mások meg izgalmas időket éltek át. Kétharmad részük alig vett szabadságot magának munkája közben! Egy csoportjuk pedig évtizedeken át járt gyógyhelyekre.

Az alvás időtartama sem volt túl hosszú, sokan soha sem aludtak hat óránál többet. Itt azonban mindenesetre feltűnő a felkelés és lefekvés idejének meglehetősen egyenletessége a hosszú élet folyamán.

Dohányzást általában mérsékelten folytattak a megkérdezettek.

A követett diéta bizonyára meglepi majd egyes ételek fogyasztását hangsúlyozó elméletek hirdetőit. Közös tulajdonsága a válaszoknak, hogy kevert étrendet fogyasztottak a hosszú életűek. Sem tiszta vegetáriánusok, sem túlzott húsfogyasztók nincsenek közöttük. De egyformán találunk olyanokat, akik sötét vagy fehér húst ettek, s akik sütte vagy főve ettek húst. Zsíros ételeket általában kerültkék legtöbbször. Sokan csak két-háromszor hetenként fogyasztottak húst s ezek a főzélékeket és tésztaféléket kedvelték. Sokan szerették a tejes ételeket, különösen este. Másoknak a gyümölcs, tea, savanyú tej szolgált mindennapi tápláléklul. Általában igen jól rágták meg az ételeket.

Mig az eddig felsorolt adatok alig adnak egységes képet a magaskorúak életmódjáról, egyben megegyeznek a feleletek. Ugyanis egyöntetű volt viselkedésük kellemetlen eseményekkel szemben: igen hamar nyerték vissza lelki egyensúlyukat. Nyilvánvaló, hogy gond, aggodalom, ijedtség tartós fennállásaa befolyásolja az emésztőszervek munkáját s ezen az uton vezet ilyen állapot a szervezet elgyengüléséhez s betegségekhez. Ezért fontos, hogy az egyén súlyosabb csapásokkal

szemben bizonyos felkészültséget tanúsítson, s lelki egyensúlyát gyorsan kapja vissza.

Lehet, hogy ez a képesség veleszületett hosszú életű embereké, de talán sokan tanulnak is példájukon, utmutatóul szolgál majd azoknak, akik hosszú életkorra törekednek. Tanulság egyébként még a feltételekből, hogy kevert, nem egyoldalú táplálkozás a helyes és jól kell megrágni az ételt. Természetes, hogy testmozgások szükségesek, de sem testi, sem lelki téren nem szabad a szervezet rugalmasságát határát tullepni.

Dr. G. I.

Felavatták a munkakamara nyári üdülőtelepét

Csuj, augusztus 3. Szép ünnepség keretében avatták fel vasárnap délután Meleg Somes mellett a csuj munkakamara nyári koloniját. Ez a tábor munkások gyermekei és iparostanonok részére épült nyári üdülőhelyül. A nyári üdülőhely gondolata és megvalósítása Bucoveanu Petre képviselő, munkakamarai elnöknek az érdeme, aki addig harcolt a munkaiügyi minisztériummal a buceai kastélynak e célra való átengedéséért, amíg minden hivatalos segítség nélkül rendkívüli energiával, egyedül vette kezébe a probléma megoldását. Pontosán egy hónappal azelőtt a munkakamara részére a Meleg Somes mentén, idillikus vidéken, három hegy közé ékelve közvetlenül a víz partján megvásárolt egy kukoricaföldet és ma — harminc nap után — csinos épület áll az egykori kukoricaföldön, tetszetős virággruppok, a telek közepén kút és a telepen 40 munkában elsatnyult sátrai, maramures és bistríta megyei román, magyar és zsidó tanoncyerek élvezi a vakáció örömeit.

A telep, amelyet a dr. Chirila házaspár vezet, nemcsak hozzájárítással, hanem melegen érő emberi szívvel is, higiénikus szempontból semmi kivánivalót nem hagy hátra. Ötször naponta kapnak az ifjak bőséges ételmezt, orvos és szakszerű pedagógus gondoskodik arról, hogy a szünidő hasznos legyen.

Vasárnap délután Dunca prefektus és Buzea alpolgármester és számos meghívott vendég jelenlétében avatták fel ünnepélyesen az üdülőtelepet. Előbb görögkeleti és görögkatolikus papok nagy segédlettel misét celebráltak és felszentelték a telep zászlóját, majd Bucoveanu képviselő, Jumanca szociáldemokrata szenátor, dr. Prodan orvos, Tarnoveanu munkaiügyi inspektor, Buzea alpolgármester és dr. Dunca prefektus tartottak beszédet. A szónokok valamennyien kihangsúlyozták az üdülőtelep szociális fontosságát és Bucoveanu képviselő érdemeit.

Az ünnepség után a telep megvendégelte a megjelenteket, akik egy igen kellemes délutánt impressziójával tértek haza.

— Sulyos kimeneteli gázolás a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Tegnap a Septembrie uca 13. számú ház előtt egy 15-ös autobus elütötte Ștan Cristescu fiatalembert, aki koponyaalapi törést szenvedett. A mentők halálra kórházba szállították, míg az autó sofőrjét letartóztatták.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden utoljára: Premier! A mi kislányunk. Shirley Temple gyönyörű jubileumi filmje. A világ kedvencének legnagyobb sikerű slágere.

Holnap, szerdától: Premier! Charlie Chan Sanghaiban. Warner Oland legújabb, hallatlanul izgalmas kalandjai. Pompás kísértő műsorok. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedd, szerda: Földöntúli szerelem. Fősz.: Gary Cooper és Helene Hayes.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől 3 film egyszerre: I. Az ő szerelmük. Csodafilm. Charles Boyer, Katarina Hepburn. II. Gyilkossággal kezdődik. Bünyűgyi dráma. Mirna Loy, William Powell. III. Micki Maus. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

A gyarmatügyi miniszter megállapította a Palesztinába küldendő angol vizsgálóbizottság feladatait

A bizottság csak a rend helyreállítása után kezdi meg munkáját. A gyarmatügyi miniszter nem hajlandó nyilatkozni a bevándorlás függesztésének lehetőségéről

London, augusztus 3. Az angol alsóház ülésén Ormsby-Gore gyarmatügyi miniszter hivatalosan bejelentette a Palesztinába küldendő királyi vizsgálóbizottság kinevezését és nyilatkozatot tett a bizottság feladatairól és hatásköréről. Ugyanekkor igen bizonytalan kijelentést tett a zsidó bevándorlás függesztésének lehetőségéről az egyik interpellációra adott válaszában.

Peter Macdonald képviselő interpellációjában kérte a minisztert, kiket nevezett ki a kormány a királyi bizottság tagjaivá, mikor indul Palesztinába a bizottság és mennyi idő fog eltelni addig, amíg a bizottság előterjeszti jelentését.

Ormsby-Gore gyarmatügyi miniszter: Öfelése a következő hat személyiségnek a királyi Palesztina-bizottság tagjaivá történt kinevezését hagyta jóvá: Earl of Morris, Sir Horace Rumbold, Sir Laurie Hammond, Sir Morris Carter, Sir Harold Morris, prof. Reginald Cooplan. A bizottság elnöke Lord Peel, helyettesítő alelnöke Sir Hoare Rumbold. A bizottság titkára a gyarmatügyi hivatal részéről J. M. Martin. A bizottság feladatai a következők: a zavargások mélyebb okainak megállapítása; a Palesztina-mandátum végrehajtási módjának megvizsgálása azoknak a kötelezettségeknek a szempontjából, amelyeket a mandatárius hatalom az arabokkal és a zsidókkal szemben vállalt; annak megállapítása, hogy a mandátum rendelkezéseinek helyes értelmezése mellett vannak-e az araboknak, vagy a zsidóknak jogos panaszai a mandátum végrehajtásának módját illetően; és ha a bizottság arra a meggyőződésre jut, hogy ilyen szerű panaszoknak alapjuk van, javaslatokat fog tenni azoknak kiküszöbölésére, vagy megismétlésüknek elhárítására.

— Nem áll módomban még — mondotta a miniszter — kijelenteni, hogy mikor indul Palesztinába a bizottság.

De nincs arról szó, hogy a bizottság megkezdje Palesztinában munkáját, mielőtt helyre nem áll a teljes rend az országban. Még kevésbé áll módomban megjelölni azt az időt, amely a bizottság jelentésének előterjesztéséig fog eltelni.

Mohamedán barát a bizottság elnöke?

— Ami azt a javaslatot illeti, hogy a bizottság munkálatainak idejére átmenetileg felfüggeszték a bevándorlást, nem áll módomban bármit is hozzáfűzni ahhoz a nyilatkozathoz, amelyet július 22-én tettem az alsóházban. (Ormsby Gore akkor azt mondotta, hogy a kormány idejében és lényeges szempontok szerint fog határozni és szó sem lehet arról, hogy befolyásoltatni hagyja magát erőszakos cselekmények, vagy fenyegetések által.)

Weedwood képviselő: Miért neveztek ki a bizottság elnökévé olyan embert, aki közismerten mohamedán-barát?

Ormsby Gore miniszter: Visszautasítom azt az állítást, hogy a bizottság valamelyik tagja bármilyen értelemben elfogult volna a zsidók, vagy a mohamedánok irányában.

Az alsóház következő ülésén (Sir Nicholas Grattan-Doyle a következő interpellációt intézte a miniszterhez: Mójában áll-e a gyarmatügyi miniszternek biztosítékot nyújtani afelől, hogy a bizottság munkálatainak ideje alatt nem fogják felfüggeszteni a palesztinai zsidó bevándorlást?)

A gyarmatügyi miniszter „világos” válasza.

Ormsby Gore miniszter: Mondottam már, hogy nem áll módomban más nyilatkozatot tenni a kormány szándékairól ebben a tekintetben, mint azt, amit július 22-én mondtam, nevezetesen, hogy a kormány idejében és lényeges szempontok szerint fog határozni.

Cristallin és Tropic a legmodernebb minőségűek az 1959701 számú amerikai Patent szerint a legjobb Preservatív 5 évig élők.

terben, mint azt, amit július 22-én mondtam, nevezetesen, hogy a kormány idejében és lényeges szempontok szerint fog határozni.

Sir Nicholas: Nem gondolja a gyarmatügyi miniszter, hogy az ilyen válaszok a szóbanforgó ügyben nagyon bizonytalanok? Nem kaphatnak végleges nyilatkozatot, hogy ezzel enyhítsük a zsidóság körében uralkodó aggodalmakat?

Ormsby Gore: Válaszom világos arra néz-

Ezernyolcszázmillió lejbe kerül egy évben London tisztántartása

London, augusztus 3. A london-megyei statisztikai évkönyvének nemrég megjelent 39. száma érdekes adatokat közöl a világ legnagyobb városáról. Nagy-London uccáinak hossza 3667 kilométer, amelyek karbantartása és tisztántartása a múlt évben 3,601.000 fontba, magyar pénzben hatvanmillió pengőbe került. Ezen az óriási uccahálózaton 3890 millió utast szállítottak, még pedig a földalatti vasutak 947 millió, a közúti villamos 1035 millió, autóbuszok 1905 millió személyt. Ebben nincs benne a fővasutak városi hálózatának szédítő forgalma, amely messze meghaladja az említett adatokat.

A legforgalmasabb pontok voltak: a „Hyde-park Szöglet” nevű tér, ahol reggel nyolc és este nyolc óra között 81.857 kocsit szám-

ve, hogy nem áll módomban választ adni. Az ügyben határozni fogunk.

37 arab halott két nap alatt Jeruzsálem, augusztus 3. Jenin mellett újabb harcok voltak a kormánycsapatok és az arab bandák között. Ezekben a harcokban tizenöt arab vesztette életét. Jeruzsálemi jelentés szerint az utóbbi két nap alatt mintegy harminchétt arab esett el a katonasággal folytatott harcokban.

A jeruzsálemi nyomozó hatóságoknak sikerült elfogni az arabot, aki a zavargások elején fegyveres merényletet követett el a jeruzsálemi Edison-mozi közönsége ellen.

Tibériásban sorozatos kilengések voltak az utóbbi napokban. Az arabok közönséggel támadták meg a zsidók házeit, felgyújtották két zsidó üzletet s megtámadták a járókelőket. Az események hatása alatt több zsidó család elmenekült az óvárosból. A hatóságok energikus közbelépése véget vetett a kilengéseknek és most már nyugalom uralkodik Tibériában. A hatóságok tizenöt zsidót és hat arabot tartóztattak le. A zsidók ellen az a vád, hogy az arab támadások ideje alatt a zsidó negyed házaiból lövéseket adtak le.

láltak meg, a második a Trafalgar-ter 64.735 kocsival és a harmadik a Hyde-park keleti oldalán lévő Márvány Diadalív (Marble Arch), ahol 52.197 kocsit haladt el reggel nyolc és este nyolc óra között. A forgalom múltévi adatai: 1283 halott, 54.469 sebesült. A legtöbb baleset szombaton történt, mert a hétvégi szinre való tekintettel szombaton az üzleteket és irodákat délelőtt zárják és a szédítő forgalom egy-két órára sűrűdik össze. Nagy-London kilencmillió lakosa közül csak 10.377 lakik a Citynek nevezett négyzetmérföldnyi területen, ahol a világ pénzügyeit irányítják és hol az üzleti órák alatt az emberek százai fordulnak meg, de állandó lakosság kizárólag házfelügyelőkből áll.

„CRÈME VEGETALE VITAMINISÉE

Dr. BERNER

a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.

„Savon vegetale Dr. Berner”

a legfinomabb neutrális arcápoló szappan

Használja ezen készítményeket, arca tiszta, bársonyos és fiatalos lesz!

Crème bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.

Minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.

Megrendelhető a romániai vezérképviselet: „Agenția Bellissima” Târgu-Mures utján is.

Stephen Wise a zsidó világkongresszusról

A csehszlovákiai és ausztriai delegáció

London, aug. 3. Dr. Stephen S. Wise a londoni sajtó képviselőinek adott nyilatkozatában közölte, hogy a zsidó világkongresszus programszerűen augusztus 8-án, szombaton 9 órákor veszi kezdetét Genfben, a Népszövetség palotájában és előreláthatólag augusztus 14-ig fog ülésezni. A kongresszus előtt a végrehajtóbizottság fog Genfben tanácskozni. A bizottság tagjai már augusztus 8-án Genfben lesznek és megkezdik tárgyalásukat. Dr. Wise, aki vasárnap Londonból elutazott Genfbe, kijelentette még, hogy londoni és lengyelországi tapasztalatai megerősítették azon meggyőződését, hogy a zsidó világkongresszust haladéktalanul meg kell tartani és szó sem lehet annak elhalasztásáról.

A Zsidó Távirati Iroda újabb részleteket közöl a kongresszusi delegátus választásokról. Csehszlovákiában 10 tagú delegációt választottak, amelynek tagjai: dr. Angelo Goldstein parlamenti képviselő, dr. Max Brod, dr. Ernst Bermann, Fritz Jelinek, Robert Klein, dr. Chaim Kugel parlamenti képviselő, dr. Ladislau Rosenzweig, Hugo Stansky, dr. Mattei Weiner és Ing. A. Fischer, a Zsidó Párt elnöke.

Az osztrák delegáció tagjai: Ing. Robert Stricker műszaki tanácsos, Josef Fränkel, dr. Moritz Harnik, dr. Josef Rosner, dr. Saul Sokol, Ernst Stiasny, dr. Izrael Waldmann.

A romániai delegációhoz dr. Adorján Armin, az ardeali nyugati szertartású hitközségek szövetségének elnöke is csatlakozik, akit

a párizsi exekutívé közvetlenül hívott meg a kongresszusra. Adorján Armin, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, táviratilag közölte, hogy a meghívást elfogadta és Bécsből egyenesen Genfbe utazik.

— Szereplés után letartóztatták a szanzenekest. Bucurestiből jelentik: Az APRA színház tegnapi előadása után Guliano csendőrkapitány vezetésével több csendőr letartóztatta Titi Botez szanzenekest, akit 14 év óta mint katonaszökevényt köröznek.

— A Vizüzm az új vízműszabályrendeletéről. Legutóbbi számunkban részletesen foglalkoztunk dr. Buzea vízműszabályrendeletével, amely nemrégben készült el és amely jelentősen reformálná a jelenlegi vízszolgáltatási rendszert. Buzea dr. mint megirtuk, elküldötte szabályrendeletét a két illetékes félnek: a Vizüzmnek és a Háztulajdonosok Szövetségének. Mint említettük, a háztulajdonosok nem nagyon lelkesednek az új szabályrendeletért, mert az a vízmennyiséget akarja szállítani. A Vizüzmek még nem készítette el hivatalosan az új szabályrendeletre vonatkozó véleményét, de annyi már most is kiszivárgott, hogy nem fogadták nagy meglepéssel az új vízműszabályrendeletet. Valószínűleg augusztus végén vagy szeptember elején adják be válaszüket az időkongresszus bizottságának. A Vizüzmek, hír szerint, időről időre találja az új szabályrendeletet mert mindig próbáldón van és így még nem lehetett tudni, hogy milyen eredményt ér el vele.

Csak Spanyolország teljes összeomlása árán lehet a polgárháborút „győzelmesen” befejezni...

Prieto szocialista vezér elmondja, miért nem engedi a kormány nyílt ellen-támadásba csapatait a zendülőkkel szemben

Párizs, augusztus 3. A francia lapokban sorozatosan jelennek meg érdekesebbnél érdekesebb tudósítások a spanyol polgárháború részleteiről. A zendülés egyik legérdekesebb fázisa San Sebastiannál zajlott le. Ebben a tartományban a karlista mozgalom meglehetősen komoly erőt képvisel. Ez a sui generis monarchista szervezet azonnal lecsatlakozott a zendülők-höz és ideig-óráig kezébe kerítette a vidéket. Ellenállásuk azonban megtört a kormányparti népfelkelők kemény támadásával szemben.

Az oyarzumai csata

Különösen véres volt a harc Oyarzum városka körül. A zendülők a templomokban rendezték be a karlista hadsereg vezérkarát. Sikerük azonban átmeneti volt csupán. Ma már Oyarzum teljes egészében a kormányparti kezén van. A győzelem érdeme az asturiai bányászokat illeti meg, kik a népfelkelők nagyobb csapatát alkotják. Ezek a bányászok a front több szakaszán kiűntették magukat. A csapat rendkívül mozgékonyról tett tanúságot. Misztikus hit tartja bennük a lelket, de más okok is közrejátszanak abban, hogy oly rendíthetetlenül állnak a kormány mellett. Ők képezték a zömét az 1934-es forradalmároknak. Jól ismerik hazájuk hegyeit, gyakorlatuk van a harcban és tüzőn-vízen át meg akarják bosszulni halottaikat. Még nem felejtették el, hogy a gyarmati csapatok 1934-ben ezrével kaszálták le az asturiai munkásokat. Oyarzum városkát bajonettel tisztították meg a zendülőkkel.

A keddről szerdára virradó éjszaka híre terjedt annak, hogy a karlista bandákat megsemmisítették s ezek szétszóródtak. Ezzel szemben a san-sebastiani kormánycsapatok változatlanul akciószerűen vannak. Egyre újabb munkáscsoportok nyerne katonai kiképzést és kapcsolódnak be a küzdelmekbe. A kaszárnyákba elbarrikádozott loyolai zendülők kapitulálása után a katonákat szabadon engedték. A madridi kormány rendelkezésére történt ez, mellyel a zendülő csapatokat feloszlottattnak minősítették. Csak a zendülésért felelős tiszteket tartották fogva s páncélos autókban San Sebastianban vitték őket.

Mit mond a kormánycsapatok parancsnoka?

A Havas távirati iroda tudósítójának alkalmá volt beszélgetést folytatni Riquelme tábornokkal, a kormányparti csapatok parancsnokával, aki elmondta, hogy teljes optimizmussal tekint a harc kimenetelére. Kétségtelen, hogy a zendülők alapos körültekintéssel szervezték meg a demokratikus rendszer elleni támadásukat. Azt hitték, hogy Mola ábrornok csapatával együtt elfoglalhatják Madridot július 25-én, a katonák védőszenjé: Szent Jakab napján. Mola tábornok csapata következetesen kerül a mi seregeinkkel való összekötözést. A foglyul ejtett zendülőkötől kapott információink szerint számuk nap-nap után csökken. Tervük az volt, hogy a Leon hegy körül állomásozó zendülők és Mola tábornok oszlopa között megteremtsek az összeköttetést. Számításait azonban keresztül huztuk és megszálltuk a hegy fontosabb csúcsait és az azokhoz vezető utakat. A hegység környéke azonban olyan, hogy lehetővé teszi a zendülők számára bizonyos pozíciók fenntartását. Előnyömlni azonban képtelenek többé és ha nem adják meg magukat, úgy meg kell halniuk az ezután következő harcok során.

A tábornok és az újságíró közötti beszélgetést félbeszakította a zendülő tüzéség Guadarrama városa elleni támadása. A főhadiszállás a lőporraktár és a táviró-állomás körül gránátok jelentek meg. Ezzel egyidejűleg egy zendülő repülőgép jelent meg a város felett és a kór-

házra dobott bombákat. A kormányparti tüzéség erőteljes ellentámadása azonban hamarosan elhallgattatta a zendülő üteget. Riquelme tábornok kijelentette végül, hogy egy erőteljes támadás megsemmisítette volna a zendülők centrumát, a katonai tapasztalat azonban arra tanítja, hogy óvatosan lépjen fel, mert a nyílt harc túl sok emberáldozatot követelne.

Mi lesz a polgárháború vége

A francia újságíró ezután Indalecio

Prietot, a szocialista párt vezérét kereste fel. Prieto a tengerészeti minisztériumban lakik és együtt dolgozik a spanyol kormány többi tagjaival. A baszk vidékről származó munkások különös örömmel fogadták a san sebastiani zendülők vere-ségét és elmondta, hogy ott, ahol a kormánycsapatok ellentámadásba mentek át, mindenütt megtörték a zendülők ellenállását. Sajnos, a zendülők nem vetnek számot azzal, hogy a testvérharc folytatása rombadöntheti Spanyolországot. A kormányparti csapatokat visszatartottuk at-

Ismét kiéleződtek az ellentétek a nemzeti parasztpártban

Maniu hívei a Regában is terjeszteni kívánják eszméiket. Vaida Sándor könyvben fekteti le politikai programját

Bucuresti, augusztus 3. A Curentul mai számában megállapítani kívánja, a nemzeti parasztpártban belül ismét kiéleződtek a taktika kérdése körüli ellentétek. Maniu nem hagyott ugyan fel tartózkodó magatartásával, ezzel szemben szabad kezét adott híveinek arra nézve, hogy propagandájukban olyan tönust és metódusokat használjanak, amint éppen jól esik. Ezek pedig a legkevésbé sincsenek tekintettel a párt magasabb érdekeire.

Tegnap délelőtt dr. Soeol Aurel vezetésével az ardeali képviselőknek és szenátoroknak egy küldöttsége jelent meg Mihalache előtt, akivel rendkívül éles hangon vitába szálltak. A vita eredménytelenül végződött, miután Mihalache intranszgens a párt-taktika kérdésében és nem hajlandó semmilyen egyéni akciót engedélyezni. Az ardeali parlamenterek ezzel szemben igyekeztek bizonyítani Mihalache előtt, hogy a párt eddigi vonalvezetése teljes fiaskóval fenyeget. Éppen ezért a maguk részéről ugyancsak kitaranak álláspontjuk mellett és akciószabadságot

vesznek maguknak nemcsak Ardealban, de kiterjesztik tevékenységüket a régi királyságra is.

A helyzet ilyen körülmények között meglehetősen komoly — állapítja meg a Curentul. Nem lehet tudni, vajjon van-e mód a jelenlegi ellentétek békés áthidalására. Annyi bizonyos, hogy Mihalache nem enged és nem is fog engedni.

Az a rendkívül éles hang, amelyet Vajda Sándor Maniuval szemben legutóbbi beszédében megütött, arra enged következtetni, hogy a volt miniszterelnök táborában meglehetősen ideges hangulatot váltott ki a maniuisták fokozottabb tevékenysége. Egyes verziók szerint Vajda Sándor könyvet készül kiadni, amely párt-szervezetének programját fekteti le. Vajda válaszulni kíván a Frontul Romanesc ellen különböző oldalokról elhangzott támadásokra, meg fogja magyarázni állásfoglalásának okait és kijelöli az utat, amelyet esetleges kormánykerülése esetén követni fog.

Abesszin feleséggel csak látogatóba jött haza a négus egyik volt romániai pilótája

Most az olasz polgári repülőszolgálatnál alkalmazták. Negulescu Olt tartalékos repülőhadnagy érdekes karrierje Etiópiában

Constanta, augusztus 3. Érdekes utas érkezett ma a „Dacia” hajón Romániába. Negulescu Olt mérnök, ismert román tért néhány hónapra haza Abessziniából, ahol mint a négus egyik repülője és a háború alatt az Addis Ababában felállított repülőiskola vezetője élt. Ezidőszent Negulescu Olt az olasz keletafrikai polgári repülőszolgálatnál működik.

Negulescu abessziniai karrierje nagyon érdekes volt. Az év elején a Regele Carol hajóval Port Saidba utazott és onnan hajózott aztán egy angol hajóval Dzsibutiba. Nyolc hónappal a háború kitérése előtt Addis Ababába érkezett, ahol meg-

ismerkedett Vehib Pasával, a déli hadsereg vezérével. Vehib Pasa mutatta be Coriger francia állampolgárnak, aki akkor az abesszin repülőhad parancsnoka volt. Coriger mutatta be a Négusnak, ki szeretetreméltó módon fogadta. Negulescu tartalékos repülőhadnagy volt a román hadseregben és Haile Szelasszié jól fel tudta használni a fiatal román mérnök szolgálatait.

Druett, szintén francia származású főpilóta volt a segítségére. Hamarosan le-szerződött az abesszin aviatikához és szabályszerű megállapodást kötött a kormánnyal, Havi fizetése 5000 francia frank

tól, hogy a harc olyan metódusait használják, amelyek végleg elsöpörhik az ellenséget. Toledóban az Alkazar palotában még ma is menedéket talál a zendülő tisztek egy kis csoportja. Mi sem volna könnyebb, mint egy kormányparti repülőgép a levegőbe röptse a palotát. Érthető azonban, ha erre nem tudjuk elszánni magunkat. Végeredményben spanyolok a mi jelenlegi ellenségeink, a palota pedig spanyol művészi kincsesház egyik legszebb ékszeré.

A győzelmet másképpen, mint egy teljesen lerongyolt nemzet rovására, nem lehet kiharcolni. Egy ilyen győzelem után nem szomjazunk. Ha győzelmünk néhány órában belül bekövetkezne, azt mondhatnánk, hogy a zendülésnek komoly következményei lesznek. Ha az folytatódik még egy hónapig, igen súlyos következményeket fog maga után vonni. Ha azonban egy hónapnál is tovább tartana, úgy lehetetlen előre látni azt, hogyan fog alakulni a jövőben Spanyolország politikai és társadalmi élete.

volt. Mint a repülőosztag egyik legjobb tisztje tanulmányozta az etiop repülőhad helyzetét.

A négusnak akkor összesen 15 repülőgépe volt,

ebből csak 5 Potez típusu bombavető és két 500 lóerős Hispano. A négusnál történt kihallgatása után Negulescu a repülő gépmennyiség fejrfrissítésével kezdett foglalkozni és sikerült elérnie, hogy újabb hat Potez gépet rendeljenek. Ugyanakkor pilótáiskolát is létesítettek, amelyben Negulescu Olt tanította a jelentkező etiop katonákat.

12 megfigyelőt és 39 repülő képezték ki az iskolában.

Augusztus 6-án tört ki a háború és akkor az abesszin repülőhad egészen jelentéktelen volt még. A repülőgépeken csak gépfegyverek voltak, de ezeket sem lehetett használni a nagyszerűen felszerelt olasz gépekkel szemben. A háború alatt az olaszok nem kevesebb, mint

17 abesszin repülőgépet lőttek le.

A győztes olasz bevonulás után Negulescu Olt szolgálattételre jelentkezett Maleoco tábornoknál, aki alkalmazta az olasz repülő szolgálatnál. Az első időben segítette a tönkretett repülőter, posta és táviróhivatalok helyreállításánál, majd szabadságra ment. Ezalatt az idő alatt meg-nősült.

Egy abesszin nemes lányát vette feleségül.

Az abesszin feleség elkísérte romániai útjára férjét. Az etiop asszony partraszállása nagy feltűnést keltett Constantan. Az asszony ugyanis nem mindennapi szépségű. Negulescuné Addis-Ababában nevelkedett, de aztán európai intézetbe küldték, ahol néhány európai nyelvet sajátított el. Férjével franciául beszél.

Negulescu csak rövid időt tölt Romániában és aztán visszatér Abessziniába, ahol tovább folytatja működését az olasz polgári repülés szolgálatában.

— Petrache Lupu nyilatkozott a Tempónak. Bucuretiből jelentik: Petrache Lupu a csodapásztor tegnap nyilatkozatot adott a fővárosi Tempo című lapnak. A nagy hírnévre szert tett pásztor elmondta, hogy a nép mozgolódn kezdett, hogy pénzt gyűjtsenek templomépítésre, de nem építettek templomot. Igaza volt a népek. Hogy megmutassam, hogyha templomot akarok az is meg lesz, elmentem Öfelségéhez a királyhoz. Most tudják meg, hogy a templomot biztosan felépítjük. A lap szerint Miron patriárka személyesen fog Maglavitba utazni, hogy a templom alapkövetelénél jelen legyen.

— Zsidó filmet gyártottak Berlinben. Anski híres hébetárgyú drámáját, a Dybukot az egész világon játszották. Budapest is több, mint száz előadást ért el. A Habima nevű zsidó színtársulat egész Európát bejárta ezzel a drámával. Most megfilmesítették a Dybukot, — még pedig Berlinben. H. Salzman rendezésében készült el a berlini zsidó film, — természetesen nem árják számára.

1928-ban létesült Schwartz Ményhértné

orth. zsidó leánynevelő intézete-internátusában

ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu No. 8. A beiratások 1936—37 tanévre folyamatban vannak. Állandó tanárnői felügyelet! Zenei kiképzés! Idegen nyelvek! Kötőmű-referenciák! Prospektus!

Martin Buber új könyvei

*

Martin Bubernek, a bécsi irodalmi dandy-ből lett céhbeli vallásbölcésznek, a zsidó vallás egyetemi professzorának, a chassidizmus szalonképessé avatójának, hosszú időn át a cionista ifjúság prófétájának — későbbi munkatársá, Franz Rosenzweig, rabbi Martin von Heppenheimnek (Heppenheim a Buber lakhelye) nevezgette, mert hiveinek rajongása a csodarábbakat körülölelő tiszteletre emlékeztet — és a reprezentatív német zsidónak, négy könyve jelent meg gyors egymásutánban a berlini Schocken-Verlagnál.

Ez a meglepő termékenység, egyáltalában: a férfikorabeli hirtelen jött elmélyedése, továbbá az egyetemi előtanulmányok nélküli lehatolása a zsidóság gyökeréig — diákkorában nem érdekelték az orientálák — nagyapjának, Salomo Bubernek, a régi haszkál utolsó mesterének (így nevezi maga az unokája a rabbi Nachman ajánlásában) emlékét idézi. Valahogyan az ő nagy zsidó lelke lobog és él tovább Martin Buberben, az ő, a legjelentősebb midráskutató, vasszorgalma dolgozik a példa gyújtó erejével benne. Aminthogy a chassidizmushoz és egyáltalában a zsidósághoz bizvást azok az élmények vezették el, amikkel a nagyapja lembergi házában esett a benyomások iránt rendkívül fogékony gyermekkorban találkozása.

A két nagyság, a nagyapa és az unoka között, teljesen köznapi, teljesen jelentéktelen apa a hídverő. A recessív átörökítés — memento Gregor Mendel! iskoláskönyvbe illő, érdekes példája tehát a Martin Buberé.

Az egyik új könyvről, *Das Buch der Preisungen*-ről, a tehillim német fordításáról, mely a 14. kötete a Buber-Rosenzweig féle Szentírás fordításnak, már írtam egyet-mást az Uj Keletben. Nem fogom ismételn: Sajátságos fordítás ez. A leghűségesebb tükrözése az eredeti minden sajátosságának. A nyelv, a ritmus, a mondatfűzés, egyáltalában: az egész kompozíció szinte maradéktalanul átkerült a héberből a Buber németjébe. Néha bizony szembeálló, talán szemetszuro különösségek árán — mi-Martin (sc. Luther) ad Martin (sc. Buber) lo kom k-Martin, — tárja a tréfás berlini szállóige a Buber szóalkotó erejéről — de átkerült. Az olvasó fülében e fordítás révén felmúszkál az ősi szöveg dallama. És az eredetinek pontosan nyomon követett szinonimái és vezérszavai erejével, ez a fordítás mélyeséges összefüggéseket tár fel: összefüggéseket a könyv különböző részei és összefüggéseket a Szentírás különböző könyvei között.

A Buber második most megjelent könyve: *Die Schrift und seine Verdeutschung*, viszont részletesen megismertet a célokkal, amiket ő és congeniális segítő-társa a fordítás munkájában, Franz Rosenzweig, ezzel a németbe áttüzetéssel maga elé tűzött. Megismertet az aprólékos tevékenységük — jó görög szó van erre: akrabeia — kulisszatitkaival. És hol a Buber, hol a Rosenzweig tollából efféle fontos problémákat tárgyal (A gyors tájékoztatás kedvéért az értekezéseik címét írom ide): A mai ember és a zsidó biblia. A biblia egysége. A héber biblia közvetlen hatása a Goethe nyelvére. A szóválasztás problémája a biblia németre fordításánál. A zoltárok német fordítása. Az Örökkévaló. (Ez a hitűnő Rosenzweig-esszé a négybetűs Istennév, ahogyan Philo elnevezte: a tetragramm fordításának nehézségeit és a körötte botorkáló fordítási kísérleteket ismerteti, hogy végül is „Siegel“-nek chiffré-nek minősítse és kikössön a Buber-Rosenzweig féle szentírás fordítás közismert és általános méltányolt két nagybetűs „ER“-jénél vagyis az „O“-nél.) Az Ötkönyv vezérszó-stilusa — Leitwortstil — az elbeszélésekben. (Ez az esszé, a Buber írása, szintén alapvető fontosságú, mert a biblia szóismételeiből von. le erősen megokoltan messzemenő következtetéseket.)

Rendkívül tanulságosak a két fordító válassza a fordításuk különböző recenzióira.

Egyáltalán rendkívül tanulságos és egyben élvezetes olvasmány is ez a könyv. A biblia világa új színben tárul fel minden olvasója előtt.

A Schocken-Bücherei 62. köteteképpen jelent meg a Buber következő című műve: *Zion als Ziel und als Aufgabe*. Alcime is van: Gedanken aus drei Jahrzehnten. Buber-breviárium. A több mint három évtizeden át, 1900 és 1932 között tartott beszédeiből és ugyanakkor megjelent írásából válogat össze időrendi sorrendben gondolatokat. A kötetet először vezeti be, melynek első mondata ez a paradoxon: *Nach Zion kann man nur über Zion gelangen*. Persze megmagyarázza, mit ért ezzel a rejtélyes mondatával. Azt, hogy köznapi utakon haladva, a farkasokkal együtt ülvölve nem lehet Cionba eljutni. Die

Allerweltswege führen alle nach Allerweltsheim. A farkasokkal csak farkasokhoz lehet eljutni. Viszont az igazi Cionhoz csak akkor juthatunk el, ha már utközben annyit veszünk fel magunkba Cionból, amennyit csak lehetséges. Das Anderwerden, dass in seiner Vollendung Zion heisst, muss unterwegs beginnen oder es wird nie geschehen.

Buber világosan látja az utat, amit zsidó igazságokat keresve és Cion felé igyekezve maga is megfutott. Először, a politikai cionizmussal hadakozva, kultúra volt a jelszava. Csakhamar ráébredt azonban, hogy a kultúra nem tudatosan kitenyészhető valami. A kultúra, ahogyan most már tudja, csak mellékterméke lehet az életfolyamatnak. Akárcsak a személység, a kultúra is csak akkor alakulhat ki, ha nem gondolunk rá. A fejlődésmentes második állomásán ehhez képest az élet ősalapjainak megmozgatásán dolgozik, a vallási megújulás postulatát állítja fel. De ez is, ez a megújulás is olyasvalami, amit szintén nem lehet programszerűen csinálni. Aki a vallásból hasznosít akar kicsiholni, akár az emberiség, akár a nemzete számára, aki a vallásban másra is gondol — állapítja meg Buber — mint Istenre, nem juthat rá. Így jut el utjának harmadik állomásához, amelyben a „Wirklichkeit“ jelszava alatt „Isten, világ és ember“ egységbevonásán dolgozik. Az élet köznapiját akarja kozmikus magasságba emelni, ősi zsidó módra megszentelni.

Az összefoglalásnak, az eddigi pályafutása

Miért lett oly közkedvelt a világhírű amerikai „Gastro D.“?

Mert a legkitűnőbb gyógyszernek bizonyult súlyos gyomor-, epe-, vese- és májmegbetegedéseknél.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvétellel Császárgyógyszertárában Bucuresti, Calea Victoriei 124.

viszupillantó megvilágításának feladata hárult az 1921-ben, a 12. cionista kongresszusra a nacionalizmusról tartott beszédére is. A felfogását ez a néhány mondata világítja meg: A zsidóság nemcsak nemzet. Nemzet is, de több is nála, mert sajátosság kapcsolatban áll egy bizonyos vallási renddel. A gyógyulást és az üdvöt Izrael számára tehát nem a nemzeti és a vallási elemek szétbontása, hanem csakis kettőjük új és szerves egybekapcsolása hozhatja meg.

Egészen a keserves német-zsidó mához szól, benne és érte el a Buber negyedik könyve: *Die Stunde und die Erkenntnis*. 1933 és 35 közötti írásai vannak egybegyűjtve itten. E nehéz éveknél nehéz óráiban — az idő vén toronyórája, írja, vészjóslóan kondult bele a zsidó életbe — tartalmat akar bevinni a zsidó lelkebe, amely megedzi őket és biztosítja az atomokra bomlás veszélyével szemben az egységet. Megállapítja: A zsidó a lelkileg legexponáltabb embere a világnak. Megállapítja: Az oszlopok, amikre a német-zsidó élet épült, az életbiztonság, a foglalkozásnak biztonsága és a tulajdon védelme, sorra megrendültek. Szívbeemerkolően rajzolja meg a zsidó gyermek sorsát a mai Németországban: A gyermekek átéltek az ese-

menyeket és hallgatnak. De éjszakánként felnyögnek álmukból, felriadnak és felemerednek a sötétségbe. A világ bizonytalanná vált. A barátjuk elidegenedett, a tanítójuk elfordult tőlük, sőt mintha a megszokott és megszeretett táj is egyszerűben rideggé vált volna...

Buber zsidó tartalommal akarja megtámasztani a zsidó felnőttek és a zsidó gyermekek lelkét. Bibliai versekbe, a midrás cézarába és chassid anekdotákba kapcsolódva osztogat számukra vigasztalást. De — és ez ennek a kötetnek legnagyobb meglepetése — egyebet is tud. Harcolni. Szépen, finoman és mégis acélos keménységgel megmondani, sőt odavágni az igazságot. Ez a harcias Buber különösen a Kittel professzorról váltott nyílt levelekből dobban elébünk, azokból a mondatokból, amiket a zsidók „vendégjogáról“ ír. És azokból, amiket az isteni csapások előtti meghajlás és az emberi kéz által osztogatott botlások előtti meghunyászkodás közötti mélységes különbségről ír.

Annak, aki ezeket a tökéletes konstrukciója és tökéletes bátorságu mondatokat olvassa, az az érzése, hogy a Buber fejlődésmenté meg nincs lezárva. Az útja még feljebb vezet, fel meredeken a legmagasabb csúcokra. (g. s.)

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi szakiskolák növendékeinek fizetési elhelyezésére akarják kötelezni a vállalatokat az iparkamarák

Chuj, augusztus 3. Az Uj Kelet tud.) A másodfoku kereskedelmi oktatás megszervezéséről szóló és a folyó évi április elején közzétett törvény 19-ik szakasza jogot ad a kereskedelmi és iparkamaráknak arra, hogy a kereskedelmi és iparvállalatoknál elhelyezzék egy-egy évi gyakorlati oktatásra azokat az elméleti tanfolyamokat elvégzett ifjakat, akiknek másképpen nem áll módjukban a gyakorlati ismereteket megszerezni. Az idézett törvényszakas kimondja az ipari és kereskedelmi vállalatok azon kötelezettségét is, hogy fizetés nélkül egy-két ilyen növendéket felvegyenek gyakorló évre, azokat a vállalatok gyakorlati problémáiba bevezessék s az év végével ezen növendékek képességeiről és magaviseletéről a kamarákat tájékoztassák. Az ezen kötelezettségüknek eleget nem tevő vállalatokat a törvény bünteti is 500—5.000 lejes bírsággal első esetben, 5000—50.000 lej bírsággal visszaesés esetén.

Nem kell mondjuk, hogy ezen törvénynek vannak bizonyos intenciói és célkitűzései, amelyekkel a kisebbségi vállalatok nagyon is tisztában vannak. Súlyosbitja ezt a helyzetet, hogy a fenti törvényrendeletek dacára egyes kereskedelmi kamarák főleg Ardeal területén, arra akarják kényszeríteni a vállalatokat, hogy praktikáns-szükségletüket messze meghaladó számban alkalmazzanak ily gyakorlókotakat, még pedig nem díjtalan, hanem fizetési alkalmazzottakként. Épp ezért szükségesnek tartjuk, hogy a vonatkozó törvény 19-ik szakaszának 6-ik bekezdését szöszörint idézzük, amely a következőképpen szól:

„A kereskedők, iparosok, kereskedelmi, ipari vállalatok, pénzüzetek kötelesek fizetés nélkül alkalmazni praktikánsként az illető városban működő másodfoku kereskedelmi iskolák növendékeit és végzettjeit, megadni nekik a szükséges felvilágosításokat, a vállalat munkájával kapcsolatban és végül értesíteni a kereskedelmi és iparkamarát a gyakorlati idő alatt tanúsított magatartásukról és hozzáértésükről.“

Nem kétséges tehát, hogy a vállalatok nem kötelesek az így felvett gyakorlókotoknak fizetést adni. A törvény szellemét figyelembe véve azt is lehetetlennek tartjuk, hogy megbírságozzák azokat a vállalatokat, amelyek azért nem hajlandók az iparkamarák által kijelölt gyakorlókotok felvételére, mert ugyanilyen gyakorlati nevelés céljából más, a kamara által ki nem jelölt, de ugyancsak gyakorlati oktatásra szoruló kereskedelmi iskolai növendékeket már előbb alkalmaztak vállalatuknál. Ugyancsak ellenkezik a törvény szellemével azoknak a vállalatoknak a megbírságozása is, amelyek egy vagy két ajánlott növendéket felvettek ugyan, többnek a felvétele ellen azonban tiltakoznak amiatt, hogy vállalatuk méreteit a praktikánsoknak a kamara által megjelölt számban való alkalmazása messze meghaladja.

Basarabából almát szállítanak Palesztinába. Az utóbbi hetekben fellendült az almakivitel Palesztinába. Különösen a basarabai termelők adtak el nagyobb mennyiségű almát palesztinai cégeknek. Az árak hajóba rakva 4—5 lej között váltakoznak kilogrammonként. Kötelezővé teszik a jégbiztosításokat. A földművelésügyi minisztérium ismét napirendre tűzte annak a törvénynek az előkészítését, amely a jégkár ellen biztosításokat kötelezővé teszi a mezőgazdákra nézve. A bucaresti meteorológiai intézet és a minisztérium által beszerzett statisztikai adatok azt igazolják, hogy 11 évenként átlag két év teremtésé vári el Romániában a jég. A jégpusztítások által okozott károkat évenként átlag egymilliórd leje becsülik. Az előzetes számítások szerint a kötelező jégkárbiztosítás bevezetése esetén a biztosítási díj a meghaltakot szakértők véleménye szerint 60—70 lej volna hektáronként, ami nagyjából 25 lejes biztosítási terhet jelentene holdanként. A törvényjavaslatot a földművelésügyi minisztérium még ez évben meg akarja szavaztatni.

Uj illetékekkel sújtották a pamutfonalat. A pénzügyminisztérium előterjesztésére minisztertanácsi jegyzőkönyvvel felemelték a pamut és pamutfonalakra kivetett fix illetékeket. Az új illetékek a következők: importált gyapotnál kgr.-ként 17,50 lej, importált gyapotfonálnál 20,50 lej és importált vígognefonálnál 20,50 lej szintén kgr.-ként. Az ille-

tékelmes tehát az 500—502, 504—505., valamint az 508—512. vámtételek alatt felsorolt gyapotárúkra vonatkozik. Az illetékelmes jüly 31-ével lépett életbe és arról már az összes vámhivatalok megkapták az értesítést.

A bucaresti tőzsde az elmúlt héten hullámozott volt, kis forgalommal. A fixkamatozású papírok lanyhulásra hajlottak, kivéve az augusztus elseji szelvényesedékeségű rentéket. A Stabilizarea 43,75, a Desvoltarea 31,37%, a Renta Improprietary 42,62%, az 1933 évi renta 42%, az Inzestrarea kötvény huszrezes cimelei 58%, nagy cimelei 58,25, kis cimelei 52%, adóbon 31%, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 26,75. A bankrészesvények alig tartottak. A Banca Nationala részvény ötven lejjel 4300 lejre, a Credit Roman 20 lejjel 215 lejre lanyhult, a többi változatlan, a Romaneasca 270 lej, a Comro 125 lej, a Credit Industrial 545 lej. A biztosítási papírok üzletellenek, változatlan árfolyamokkal, a Dacia-Romania 4300 lej, a Generala 1150 lej, az Agricola-Fonciera 230 lej, a Nationala 200 lej. A petróleumrészesvények tartottak. Az Astra-Romana 10 lejjel 750 lejre, a Steaua-Romana 5 lejjel 350 lejre, a Credit Minier 5 lejjel 225 lejre javult, a Concordia változatlanul 360 lej, a Redeventa 135 lej. Az ipari papírok hullámozóak. A Redita tiz lejjel 435 lejre, a Mica 30 lejjel 1290 lejre javult, a S. B. T. 30 lejjel 1300 lejre lanyhult, a Letea változatlanul 660 lej.

Pénzügyi jelentés. A nemzetközi devizapiacokon a svájci frank és holland forint árfolyama tartott, a font egy árnyalattal szilárdabb, a dollár és a francia frank kisebb hullámzásokat mutat. A márka hivatalos jegyzése mindenütt egy árnyalatnyi lanyhulást mutat. Zürichben a fontot 15,35-ös, a dollárt 3,06, a holland forintot 208-as, a francia frankot 20,21-es, az olasz lírát 24,15-ös, a lírabankjegyeket 19,50—20-as, a márkát hivatalosan 123,15-ös, a lejt hivatalosan 2,50-es árfolyamon jegyzik. A közep európai valuták közül változatlan a pengő 58½—59-es, a schilling 57,20-as árfolyama, a csehekrona 12,67-re lanyhult a zürichi magánforgalomban. A lejbankjegyek árfolyama alig változott a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 1,75—1,90, a párizsi magánforgalomban 9,10—9,40 a lejbankjegyek árfolyama. Wienben a kompenzációs lej árfolyama változatlanul 3,47—3,50. Budapestén változatlanul 2,80—3, Prágában 15,95—16,25-re javult a lejbankjegyek árfolyama, míg a kilingárfolyama változatlanul 17,40—17,80. A Banca Nationala az elmúlt héten az összes hivatalos árfolyamokat változatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizák közül a márka árfolyama 41,50—42 lejre javult, a többi változatlan, a csehekrona 5,94—5,97 lej, az olasz líra 7,70—8 lej. A bucaresti magánforgalomban az egyes magánforgalmi árfolyamok alig változtak. A font 830—840 lej, a dollár 160—163 lej, a svájci frank 54—54½ lej, a francia frank 10,90—10,95 lej, a holland forint 115—120 lej, az olasz líra 10,60—10,80 lej, török líra 120—125 lej, a márka 43—44 lej, a csehekrona 6,40—6,50 lej, a schilling 33—33½ lej, a pengő 33—34 lej, a Napoleon arany 1115—1120 lej, az aranyfont 1350—1360 lej.

Stele
vé

A pá

Bucuresti
Mihail Stele
visszhangra
Különösen a
abokat en
arra, hogy
séggel tett
képviselőt
erőtlen és
nak az ese
az a felfog
Stelecu m
kezménye a
dának.

Mib
A Petit
Nelia Pavl
dositást a
írónó rövid
tott hossza
akinek bal
lön is felh
gyelmét.
a paratlan
a hirhedt
zet néhan
lálva, mos
szelből, am
szógalatál
és meggyi
gyilkolt v
de hátat a
terrorizmu
litikáját.

Duca m
litikájától
gárdából
intelligenc
alapított.
hadjárata
májnyeret
és sai ellen.
az lett, ho
szos egyé
elhatároz
Néhány
sa előtt
val. Nyil
szülő kör
azonban
annak ig
pagandáv
terjed eb
nak még
akik hűel
ciaország
civilizáci

— A
Stelecu
intellekt
ca meg
szellemi
tom met
kortársi
Papirkos
doktrina
lerizmus
— N
mokratia
nem leh
kalmazn
föltűn
és eszm
tása és
vagyunk
sát kiv
égbekia
munkás
egy dar
mányol
mozzák
fejleszt
kiegyen
egy ora
meghar
tottak
helyért
lenti a
A dem
nem tö

Stelescu barátai nem akarják vérrel megbosszulni volt vezérüket

A párizsi Petit Journal érdekes cikke Mihai Stelescu meggyilkolásáról

Bucuresti, aug. 3. (Az Uj Kelet tud.) Mihai Stelescu meggyilkolása érdekes viszszhangra talált a külföldi sajtóban is. Különösen a francia lapok szenteltek hasábjait ennek a kérdésnek, rámutatva arra, hogy milyen vérfagyasztó kegyetlen séggel tették el lábálól a volt gárdista képviselőt és hogy a hatóságok mennyire erőteljes és passzív magatartást tanúsítanak az eseményekkel szemben. Altalában az a felfogás dominál a külföldön, hogy Stelescu meggyilkolása közvetlen következménye a romániai hitlerista propagandának.

Mit ír a Petit Journal Stelescuról A Petit Journal ismert munkatársnője, Nelia Pavlona tollából közöl hosszabb tudósítást a gyilkosságról. A francia újságíró röviddel a gyilkosság előtt folytatott hosszabb beszélgetést Stelescuval, akinek baloldali tónusú kijelentéseire külön is felhívja a francia közvélemény figyelmét. „Mintán 1934-ben Ion Duca, ez a pártatlanul becsületes államférfiu elesett a hírhedt vasgárda nevű fasiszta szervezet néhány fanatikusának golyójától találva, most 12 ifju ugyanabból a szervezettől, amely pillanatnyilag a hitlerizmus szolgálatában áll, behatolt egy kórházba és meggyilkolták Mihai Stelescut. A meggyilkolt vezető tagja volt a vasgárdának, de hátat fordított neki, mert elvetette a terrorizmus s revolveres gyilkosságok politikáját.

Duca meggyilkolása után társainak politikájától megundorodva kilépett a vasgárdából a nagyon becsületes és csillogó intelligenciájú Stelescu, aki új csoportot alapított. Lapja, a „románság kereszties hadjárata” révén bátran fejtette ki véleményét és elkeseredetten harcolt volt társai ellen. Ezen kampány következménye az lett, hogy a vasgárda, amelyet két gyásos egyén: Codreanu és Fordui vezetnek, elhatározta Stelescu meggyilkolását. Néhány nappal kórházba való szállítása előtt alkalmam volt beszélni Stelescuval. Nyilatkozatát Romániáról most készülő könyvemnek szántam. Lelőklözöm azonban még a könyv megjelenése előtt annak igazolásául, hogy a hitlerista propagandával szemben, amely rohamosan terjed ebben a szép latin országban, vannak még román ifjak és intellektuelek, akik hűek maradnak a köztársasági Franciaország által szimbolizált szabadság és civilizáció eszméjéhez.

Stelescu programja

— A kereszties mozgalom — mondta Stelescu — a munkásokra, parasztokra és intellektuális ifjúságra támaszkodik. Duca meggyilkolása után új társadalmi és szellemi orientálódást kerestünk. Autochton metódusokkal kívánjuk megjavítani a kortársi Románia szerencsétlen helyzetét. Papirkosárba dobjuk a pártok kölcsönvett doktrínáit, mint aminő a fasiszmus, hitlerizmus és kommunizmus.

— Nem tartozunk az idejét mult demokratikus centrumokhoz. Mozgalmunkra nem lehet semmilyen készen álló kilisé alkalmazni. A történelem majd itélkezik fölöttünk és skatulyázni fogja tetteinket és eszméinket. A munkásság felszabadítása és életének emberivé tétele mellett vagyunk és a fizetések igazságos elosztását kívánjuk. Nem tartható fenn az az égbekiáltó igazságtalanság, hogy egy munkásnak keservesen kel verejtékezni egy darab keserü kenyérért, míg a kizsákmányolók minden fáradság nélkül halmozák fel a milliárdokat. A nép szellemi fejlesztése mellett vagyunk, mert egy kiegyensúlyozott fej jobban tud vezetni egy országot, mint tizezer egyén, akiket meghamisított szavazatok alapján választottak meg és akik valamennyien az első helyért verekednek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a diktatura hive volnék. A demokrácia éppugy, mint a diktatura, nem több, mint bizonyos funkció. Massa-

ryk jó diktátor volt, mert ahelyett, hogy parancsolna, tanácsol, Sztalin viszont rossz demokrata, mert ahelyett, hogy tanácsolna, parancsol.

— A külpolitikában a román-német közeledés mellett vagyok. Németország álma Ukrajnának német gyarmattá való átalakítása. Ezt az álmat csak egy korridor utján lehet megvalósítani, amely Németországot Ukrajnával összeköti s ez a korridor pedig elkerülhetetlenül belehasít Romániába. Ennek pedig nem szabad sohasem megtörténnie.

Stelescu több más kijelentésének reprodukálása után az újságíró a következőképpen fejezi be cikkét:

„Mihai Stelescuval, az új Románia legérdekesebb figurája tűnik el szenvedélyességében, hazaszeretetésében, Franciaország iránti barátságában, Stelescu azt az ifju generációt szimbolizálja, amely rendíthetetlenül szembeáll a fasiszta barbarizmussal egy előregedett Európában. Egy nagy román vére nem folyt el hiába.”

Jan Seba cseh követ sulyos autókarambolja a brasov—logarasi országuton

A követ könnyebben, felesége és leánya sulyosabban sebesültek meg

Brasov, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt 11 órakor sulyos autószerencsétlenség történt a brasov—fágárai országuton. Jan Seba cseh szlovák követ autója, amelyben a követ, annak felesége és leánya ültek, felfordult és utasait maga alá temette. Seba asszony és leánya sulyos sérülést szenvedtek, míg a követ könnyebb zúzódásokkal uszta meg a bal esetet. Az autót vezető sofőr szintén su-

lyosan megsebesült. Mindannyiukat a brasovi dr Demper kórházba szállították, de mára annyira javult a követ feleségének és leányának állapota, hogy Bucurestibe szállíthatják őket. Mint később kiderült a sofőr lélekjelenlétének köszönhető, hogy a baleset alkalmával végzetes szerencsétlenség nem történt, mert idejében elzárta a benzincsapot, különben az autó kigyulladt volna.

Óriási tömegekben menekül Bucuresti lakossága a dühöngő kánikula elől vidékre

50.000 köbméterrel emelkedett a főváros vízfogyasztása az utóbbi napokban

Bucuresti, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Amíg Transilvániában, főleg az északi megyékben a szombat-vasárnap eső zések folytán a meleg lényegesen csökkent, addig a fővárosban a hőség csak most emelkedik a tetőfokra.

Bucuresti lakosságának hatalmas tömegei hagyják el óráról-órára a fővárost, hogy a Prahova völgyének nyaralótelepein keressenek menedéket a borzalmas kánikula elől. A tulsufolt vonatok utasai valóságos rohamot intéztek a közeli fürdőhelyek és üdülők szállodái ellen és Brasov-

ban például, miután a nyaralók nagyrésze nem kapott sem szállodai szobát, sem magánházakban lakást, kénytelen volt a közeli falvakban lakásokról gondoskodni.

Egyébként a főváros vízfogyasztása az utóbbi napokban 90.000 köbméterrel 140 ezer köbméterre emelkedett. Egy francia konzorcium ajánlatot tett a fővárosnak, hogy a román piacon zárolt lejben levő követelései értékében több jéggyárat építene Bucurestiben.

Az ajánlatról a főváros még nem döntött.

Közelharc után elfogta egy cluji detektiv az ügyészség fogházából megszökött gyilkost

Kiss Endrét, a manasturi gyilkosság tettestársát kerítette kézre Rotariu detektiv

Cluj, augusztus 3. Néhány hónapja a cluji ügyészségi fogházban ül előzetes vizsgálati fogságban Basiu Joan szolgalegény, Kiss Endrével, akivel együtt, mint ismeretes, megölték annakidején Albu Josif manasturi lökereskedőt.

Néhány nappal ezelőtt Kiss, a mezei munkáról, ahová kivezényelték őrei figyelmét kijátszva, megszökött. Az esetet jelentették az ügyészségnek, amely utasítást adott a rendőrség bűnügyi osztályának, hogy indítsa meg a nyomozást a szökött rab kézrekerítésére.

A rendőrség megindította a nyomozást

és rövidesen megállapította, hogy Kiss Valea Chintău községben tartózkodik, munkaadója Cuibus Vasile házában.

Rotariu detektiv ment ki a helyszínre és rövid keresés után rátalált a megszökött fegyencre. Kiss menekülni akart, mire Rotariu elővette a revolrét és a levegőbe lött. A bandita visszafordult és a detektivre vetette magát. Közelharc fejlődött ki kettőjük között és a detektivnek csak nagynehezen sikerült Kiss legyűrnie és megbilincselnie. Erős csendőrfedezet mellett aztán az elfogott szökevényt szaszszállították a cluji ügyészségi fogházba.

ROYAL MOZGO.

Holnap, szerdától szenzációs premiérláger:

Charlie Chan Sanghaiban

WARNER OLAND legújabb, hallatlanul izgalmas kalandja.

Ma, kedden utoljára: A mi kislányunk. Shirley Temple gyönyörű jubileumi filmje.

Stelescu szervezete a várbozsze el-

Letartóztattak egy falusi bábaasszonyt, aki tiltott műtétet megölt egy fiatal parasztlányt

A bába tagadja, hogy műtétet hajtott volna végre a husz éves lányon.

Cluj, augusztus 3. A cluji rendőrség bűnügyi osztályának megkeresésére a Mera községbeli csendőrség tegnap letartóztatta Fehér Ilona bábaasszonyt, akiről megállapítást nyert, hogy halálos végű tiltott műtétet hajtott végre egy husz éves parasztlányon, Horváth Katón. A parasztlány, aki hosszú ideig viszonyt folytatott egy falujabeli parasztleánnyal, nyolcadik hónapja volt állapotos, amikor megjelent a bábaasszonynál és kérte, hogy segítsen rajta, mert nem akarja megszülni gyermekét.

A bábaasszony azonnal kezelés alá vette a szerencsétlen parasztlányt és egy hosszú dróttal hozzá látott, hogy a műtétet végrehajtsa. A bábaasszony kuruzslásainak és pszikos eszközökkel végrehajtott műtétének rövidesen meg is volt az eredménye. A lány szemlátomást rosszabbul lett és amikor már az asszony is látta, hogy nem lehet rajta segíteni, akkor azt tanácsolta neki, hogy szüli magát a cluji klinikára.

A klinikára a lány már agónizálva érkezett be. Annyi ereje volt már csak, hogy Fehér Ilona asszony kuruzslásairól vallomást tegyen. Néhány óra mulva pedig meghalt.

Az ügyészség utasítása alapján, aztán a bűnügyi rendőrség átírt a csendőrséghez és elrendelte a gyilkos asszony letartóztatását, aki azonban még tagadja, hogy bármilyen műtétet is végzett volna a lányon. Fehér Ilonát ma áthozták a cluji ügyészség fogházába.

A cluji Montessory óvoda nyári tábora

A modern szülők előtt ma már nem kétséges, hogy nemcsak saját kényelmük, de a gyerekek szempontjából is igen előnyös, ha megfelelő szakszereiben vezetett gyermek-üdülőtelepen töltik a nyári pihenési időt.

A Hamburg Szerén vezetése mellett működő cluji Montessory óvoda Turda mellett, a bányafürdőhöz közel fekvő nyári tábora nyújtja erre a legjobb bizonyítékot. A közel negyven gyereket magában foglaló táborban valóságos paradicsomi életet élnek az apró csemeték.

A gyerekek stílusos, izlésesen berendezett kis lakásokban nyertek elhelyezést, a nap nagyrészt azonban szabadon töltik, ahol pillanatig sem szűnik meg felettük őrködni a láthatatlan felügyelet. A kollektív élet, az egyenlő, kiegyensúlyozott életbeosztás nyomai ott látszanak nemcsak a gyerekek arcán, de kedélyén és szellemi képességein is. A turdai kitünő klíma, a napsugár, a szabadfürdés és természetesen a Montessory rendszer maga, — amelyről tudományos körökben is elismerték már, hogy a leghatásosabb gyermeknevelési módszer, — a komponensei annak az eredménynek, amely a gyerekek párhates fejlődésén meglátszik és amely az illetékesek: szakértők, szülők és nevelők legteljesebb megelégedését váltotta ki.

— Kisdedek: makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál reggel felkeléskor már egy negyedpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet is kitünő sikerrel adhatunk. Az orvosok ajánlják.

Orvos! Mérnök! Gyári!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizetéstől Lapagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadó. Kérjen ingyen jegyzéket Lapagenál, Cluj, jelezve, mely száma érdekel.

SPORT

XI. OLIMPIA

A néger Owens 100 méteren közép-futamban 10.2-öt futott, de az eredményt hátszél miatt nem hitelesítették

Súlydobásban Wölke német 16.20 m., magasugrásban Johnson USA 207 cm., 10.000 m. síkfutásban Salminen finn 30.15.4 idővel lett első

Cluj, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Az olimpiasz második napján a könnyű atlétikában délelőtt a 100 m síkfutás selejtezőit bonyolították le, amelyek meglepetést nem hoztak. A magasugrás selejtező küzdelmei a 185 cm-es szint megugrását irták elő. Súlydobásban csak azok indulhattak a délutáni 12-es döntőben, akik első három kísérletre megdobták a 14.50 métert.

Délután már sor került az első olimpiai bajnokság eldöntésére. Az aranyérmes Fleischer kisasszony német versenyző nyerte a gerelyvetésben 45.18 m olimpiai rekorddal. A régít az amerikai Didrickson tartotta 43.68 cm-el. Második is német lett Krüger személyében, akinek legjobb dobása 43.29 volt, harmadik Kwasińska lengyel 41.80 m.

A 100 m síkfutás középfutamainak szenzációja, hogy Owens USA 10.2 mp-vel új világrekordot futott, aminek hitelesítése azonban a csekély hátszél miatt valószínűleg akadályokba ütközik. Teljesítménye így is bámulatos. Meglepetés, hogy az egyetlen amerikai fehér sprinter, Wilkoff kiesett. A magyar Sir bekerült az első 12 közé. A többiek: 2 amerikai, 2 holland, 1 svájci, 1 svéd, 1 belga, 1 délafrikai, 1 német, 1 angol, 1 kanadai.

Az atlétikai szövetség egyébként a késő délután tartott ülésen úgy határozott, hogy Owens 10.2-ös világrekordját hátszél miatt nem hitelesíti.

A 800 m síkfutás előfutamaiból a favoritok jutottak tovább. Feltűnést keltett az amerikai néger Woodruff könnyed mozgása. Benne látják a döntő győztesét.

A súlydobás döntője meglepetést hozott: a világrekorder Torrance USA helyzetlenül végzett, az állandó formájú német Wölke nyert. Eredmény: 1. Wölke német 16.20 m olimpiai rekord (régi 16.00 Sexton USA, világrekord 17.40 Torrance), 2. Bärlund finn 16.12 m, 3. Stöck német 15.66 m.

A magasugrás nem szolgált meglepetéssel, de annál jobb eredményekkel: 1. Johnson USA 203 cm olimpiai rekord (régi 198 Osborn USA, világrekord: 206 Marty USA, még hitelesítetlen 207 Johnson és Albritton USA), 2. Albritton USA 200 cm (a első kettő néger), 3. Thurber USA 200 cm. 200 cm-t ugrott még a finn Kotkas is.

Haggibbor versenyzők a kerületi uszóbajnokság helyezettjei között

Cluj, augusztus 3. A három napig tartó kerületi uszóbajnokságok véget értek. Az előző évekkal szemben több haggibborista lett helyezve, ami már maga is javulást mutat, de még több lett volna, ha az uszozsakosztályt ez évben üldöző balszerencsésorozat nem folytatódik. Így Sebestyén, Róbert és Grün távolléte miatt két biztos bajnokságtól esett el a Haggibbor. Sebestyén, aki a szezonban minden versenyen megnyerte az ifj. mellúszószámokat, megbetegedett, hasonlóan Róbert is, akit a stafétában volt kénytelen egyesülete nélkülözni. Részletes eredmények:

50 m gyermek mell: 1. Nóti József Haggibbor 50.6 mp, 2. Antoni Románia 52.2 mp, 3. Tury és Dombi CAC 52.9 mp.

50 m leánygyermek mell: 1. Davida CAC 47 mp, 2. Kovács CAC 50.8 mp, 3. Rex Sári Haggibbor 51 mp.

100 m ifj. gyors: 1. Csizmás CAC 1:13.8 p, 2. Györfly CAC 1:18.2 p, 3. Sándor Haggibbor 1:22.4 p.

100 m ifj. hát: 1. Pintér U 1:39 p, 2. Schwartz II Haggibbor 1:41.2 p, 3. Bázza U 1:57.2.

4x50 m ifj. gyors: 1. UEC 2:30.6 p, 2. CAC 2:41.4 p, 3. Haggibbor (Izsák, Beck, Sándor, Schwartz II) 2:46.

100 m leány mell: 1. Sulyok CAC 1:47 p, 2. Grünwald Éva Haggibbor 1:53 p, 3. Blattner Magda Haggibbor 1:50 p.

1500 m férfi gyors: 1. Bundialek CAC 24:52 p, 2. Iordache U 26:10 p, 3. Farkas Haggibbor.

4x100 m férfi gyors: 1. CAC 5:04 p, kerületi rekord (régi U 5:04.1), 2. Haggibbor (Diamantstein, Farkas, Schwartz II, Sándor), 3. UEC.

A második nap utolsó döntője a 10.000 m-es síkfutás volt. Itt a három finn váltott vezetéssel lerázta magáról a mezőnyt, habár úgy látszott, hogy a hihetetlenül szívós japán Murakoso meglepetést okoz. A befutó: 1. Salminen finn 30:15.4 p, 2. Askola finn 30:15.6 p, 3. Isohollo finn 30:20.2 p.

Megkezdtek a 400 m gátfutás selejtezőit is. Az első előfutamat Kovács magyar nyerte 53.2 idővel, 2. Bosmans belga 53.8 mp, a második előfutamban Schofield USA győzött, 2. Nottbrock német. Ebben az előfutamban kiesett Facelli olasz.

A nehézlátika számai közül a szabadbirkózás (catch-as-catchcan), valamint a súlyemelés kezdődött meg vasárnap a mérlegeléssel és előmérkőzésekkel.

Ötvenhárom először a tereplovaglást bonyolították le 5000 méteres akadályokkal tarkított távon. Az olasz Adda főhadnagy kapta a legkevesebb büntetőpontot, ő lett az első, másodikok egyforma pontszámmal a német Handrick hadnagy és a belga Moelle, harmadik Orbán magyar.

A törccsapatverseny előmérkőzéseit egész nap folytatták. A helyzet meglehetősen kialakulatlan. A 18 induló közül továbbjutott 12-öt négy hármas csoportba sorsolták. A küzdelmek a késő éjjeli órákig elhúzódtak.

Keddi program: Szabadstílusú birkózás, modern pentation (céllovás), női törvívás, távolugrás, női diszkoszvetés, 200 m-es előfutamok, 100 m-es női döntő, 400 m-es gátfutás döntő, 800 m-es döntő, 5000 m-es előfutamok, lovaspólok, gyephokki, futball.

EGY LENGYEL ZSIDÓ SPORTOLÓ SIRVAMENT A BERLINI OLIMPIÁRA

Varsóból jelenti a Zsidó Távirati Iroda: A lengyel olimpiai csapatban helyet foglal a varsói Rotholz Szepiel zsidó ököívívóba jnók is, aki a Stern nevű munkás sportegyesület tagja. A sportegyesület megtöltötte tagjainak, hogy a berlini olimpián résztvegyenek, egyedül Rotholz, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, fellebbezőinél kénszere folytán nem tehetett eleget egyesülete tiltó rendelkezésének.

Elutazása előtt a varsói állomáson rendezett búcsuztatón Rotholz a kénszere miatt könnyes szemekkel búcsuzott rokonaitól.

100 m női mell: 1. Oroszné U 1:41 kerületi rekord) régi ugyanó 1:42.1), 2. Sulyok CAC 1:43 p, 3. Grünwald Haggibbor 1:50 p.

További jobb eredmények: 50 m férfi gyors: Csizmás 30 mp, kerületi rekord (négi Pasca-Rusu U 30.3 mp), 100 m férfi mell: Fejér U 1:27 p, kerületi rekord (régi Aranyosi 1:27.8), 200 m női gyors: Bucur-Balló U 3:23.8 p, országos rekord (régi 3:33.8), 200 m női mell: Oroszné U 3:44 p, kerületi rekord (régi ugyanó 3:48 p.)

BEFEJEZÉS ELŐTT A CAC ORSZÁGOS TENISZVERSENYE

Cluj, augusztus 3. A Cluj Atlétikai Club országos teniszversenye befejezés előtt áll. A férfifegyvesben a döntőt is lejátszották és azt a nagy formában levő Pusztay TC nyerte. Eredmények. Elődöntők: Steiner—CAO—Kuhn CAC 6:2, 6:3, 6:4; Pusztay TC—Farkas dr Patria Dicio 6:1, 6:2, 6:4. Döntő: Pusztay—Steiner 7:5, 6:0, 6:2. A verseny ezen számának meglepetései közé tartozik, hogy Gábor Universitateat kiverte Kuhn CAC, míg Radó Gyurit Haggibbor Steiner CAC akadályozta meg a továbbjutásban. Női egyes: középdöntők: Somogyi Gloria Arad—Pap CAC 6:1, 6:1; Bereczky CAC—Liszka ASC 6:1, 6:2.

Belföldi labdarugóeredmények EGY GYŐZELEM ÉS EGY VERESÉG A BUCURESTI MAKKABI TARGUMURESI MÉRLEGE

Tudósítónk jelenti: A Bucuresti Makkabi labdarugócsapata szombaton és vasárnap Targumures vendége volt. Első napon az Murestől 4:2 arányban, a játékezőtől jóvoltából, vereséget szenvedett, másnap az MSE-t

TÖBB MILLIÓ ELADOTT ÜVEG bizonyítja nagyszerű hatását.

Használja e?

Ma már meg sem számlálhatók azok a személyek, akik naponta Urodonált szednek. Viszont azoknak az orvosoknak sikere, akik rendelik, állandó és tartós. Használata után a közérzet kellemes, jókedvűek vagyunk fiatalabbnak érezzük magunkat és megszabadulunk azoktól az indiszpozícióktól, amelyek kellemetlenül tezik életünket. Megállapított tény, hogy az Urodonál—eltérőleg számos más gyógyszerrel, amelyek csak szervezetre győztes részreire hatnak—tökéletesen kiválasztja és eltávolítja a húgysavat, a húgykristályokat, a Cholesterint, az oxálsavat, mindennemű salakot és baktériumcsirát. Megszabadítja a májat a vértozulástól, ismét visszaállítja a vesék átszűrő képességét, szabályozza a vérkeringést, helyrehozza az öregedés által létrejött kopásokat a szervezetben, megóvja az egészséget.

CHATELAIN VÉSZÍRMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGERIÁKBAN

4:0-ra győzte le. A Makkabi játéka a közönségnek nagyon tetszett.

Brad. AMEFA—Mica 9:3 (3:0). Pernecky (3), Praszler (2), Batrin (2) és Dvorzsák (2), illetve Mayer (3) lőtték a gólokat.

Arad. Hakoah—CAA 2:0 (1:0). A Hakoah győzelme figyelemreméltó.

Oradea. CAO—Ferar 8:0 (5:0). Timisoara. RGMT—Freidorf 4:2 (0:2). Bistrija. Ceramica—Victoria Reghin 8:1 (4:1).

Ma víziünnepély a strandon

Cluj, augusztus 3. A napok óta tervezett villanyfényes vízipólómérkőzésekre és uszóversenyre ma este kerül sor. A részletes program a következő: Néhány uszószám (staféták az összes cluji egyesületek legjobb-jainak részvételével) UEC—Románia vízipólómérkőzés, műugrás, élőképek, vízikabaré, CAC—Haggibbor vízipólómérkőzés. Tekintettel arra, hogy a rendező egyesületek rendszeresíteni akarják az esti versenyeket, propagandacélzattal igen alacsony helyárakat állapítottak meg: tribünülés 20 lej, állóhely 12 lej. A víziünnepség fél 10 órakor kezdődik.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, augusztus 4.

Bucuresti. 12.40: Jonescu zenekar. 8.15: Alecca nővérek éneke. 7.45: Alexandrescu Nina hegedű. 8.30: Szmifónikus lemezek. — 10.20: Zenekar. 10.45: Hírek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 1.05: Cigányzene. 2.30: Hanglemezek. 6.30: Szalonzene. 7.30: Zenekar. 9: Kamarazene.

Droitwich. 7.30: Szalonzene. 12: Táncczene. London. 10: Tarka, dalos zenés est. 12.40: Haydn: Esz-dur vonónégyes.

Bécs. 5: Hírek. 6.20: Kaufles zongoraművész Chopin műveket játszik. 11.10: Olaszvezsika Mária ária- és dalestje. Brüsszel. 10.15: Könyvű zene. Kopenhága. 9: Grieg: C-moll hegedű- és zongoraszonáta. Lahti. 11.20: Rádiózenekar. 10.35: Zenekar. Párizs. 9.30: Az állami rádiózenekar orosz estje. Strassbourg. 9.30: Mandolinzenekar. 10.30: Könyvű zene. Toulouse. 9.10: Szalonzene. 10.10: Tengerészdalok. Belgrád. 6.50: Weber: Fuvola- és zongora-verseny. 10.30: Mandolinzene. Ljubljana. 9.30: Szmifónikus hangverseny. Riga. 8.50: Szmifónikus hangverseny.

Szerda, augusztus 5.

Bucuresti. 6.30: Marcu zenekar. 8.25: Albu Sandu hegedű. 9.05: Ducu Ana énekel. 9.45: Kis rádiózenekar. Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek.

11: Hírek. 3.30: Szalonzene. 8.45: Caruso és Saljapin lemezek. Droitwich. 7.30: Katonazene. 11.05: Zongoraötös. London. 11.30: Táncczene. Bécs. 8.40: Rádiózenekar. 10: A salzburgi Mozarteum zenekara. 11.50: Schrammel-négyes. Brüsszel. 10: Szmifónikus hangverseny. — 11.40: Táncclemezek. Kopenhága. 10.10: Rádiózenekar. Párizs. 9.30: Szmifónikus hangverseny. Radio Lyon. 9: Operaáriák. Toulouse. 12: Katonaindulók. Ljubljana. 2.15: Rádiózenekar. 9.30: Hegedűszóló. Zágráb. 1.10: Hangszerszólók. 12: Filharmonikusok. Varsó. 6: Dal- és áriaest. 10: Chopin: E-moll verseny lemezek. 11.35: Kis rádiózenekar. Milánó. 8: Vegyeszene. 10.30: Szmifónikus hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy 200 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelgés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeggel mellékelve van.

Két szoba butorral vagy anélkül kiadó. Baron L. Pop 10.

2-es számú Wertheim-szekerény és egy írósztal megvételre kerestetik. Rudolf Mosse Regele Ferdinand 8.

Egy mázsa ort. kőser libaszir chechszerrel eladó. Berkovitsné Oradea, Saguna 19.

Kompenzálnunk bárhova állami követelésekkel bármilyen természetű adótarozásokat, büntetéseket, örökösödési adót, erdő, bértarozásokat, vámbüntetések stb. „Agimex” Agen-tura, Cluj, Piata Uniri No. 3. Telefon 2—29.

Jó családból való iskolás urilányok családi otthonban, anyai szeretettel, leg gondosabb el-látásban és nevelésben részesülnek Theirfeld-né Leányotthonában. Bővebbet Thierfeld S. Sibiu, Str. Elisabeta 37.

Házvezetőnői állást keres jóifőző zsidónő rituális háztartásban. Cim: Guttman Hermannál Str. Gh. Baritiu 12. sz. az emeleten hátul.

Kiadó központban, Calea Marechal Foch 65 sz. alatt teljesen új, 2 lakásból álló kert-es ház emeletén 4 szoba, fürdőszobás lakás a legtökéletesebb összkomforttal. Központi fűtés, állandó hideg-meleg víz, gáz, stb. Ér-tekezni ugyanott.

HIREK

— Dinu Bratianu és a kormány tagjai körhívatáson. Targu-Jiuból jelentik: Tegnap avatták fel a cobriai kórházalapítványokat. Az avatáson résztvett Dinu Bratianu, Tatarescu miniszterelnök, Costinescu egészségügyi miniszter, Nistor munkügyi miniszter, valamint számos liberális előkelőség. Az avató beszédek dr. Hasnas képviselő, a kórház igazgatója és Nistor miniszter mondták.

— Bázu Cantacuzino külföldi versenyre nevezett be. Bucurestiből jelentik: Bázu Cantacuzino, az ismert román amatőrpilóta bevezetett a Párizs—Saigon—Párizs 20 ezer kilométeres repülőversenyre, amelyen számos ismert pilóta vesz részt.

— 5000 kanadai zarándok Franciaországban. Párizsból jelentik: Petain marsall tegnap a rokkantak dómjában 5000 kanadai volt frontharcos tiszteletére adott banketten emlékölt, akik a vímyi ünnepekre érkeztek Franciaországba. Petain marsallt a kanadai zarándokok meleg ünneplésben részesítették.

— A román bor propagandája. Bucurestiből jelentik: A román bor propagandája érdekében elhatározták, hogy Belgrádban, Prágában és Varsóban román vendéglőket állítsanak fel, ahol a román fajborokon kívül a román ételkülönlegességekkel is megismertetik a külföldet.

PUDER és FESTÉK csak elhitetni akarja, — de Mack's Kaiser Borax megvalósítja. Öntsön mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot, hogy eltávolítsa az ártalmas ásványi anyagokat, a bőrre káros hatású meszet, hogy arcra üde és káros hatású legyen. Órizzze meg bőre szépségét, fiatalágát! Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

— Nagyvértékű ékszereket találtak a Sing-Singből kiszabadult fegyvenél. Chisinauból jelentik: Az itteni rendőrség tegnap letartóztatott egy Bruhus Isidor nevű egyént, akinek nagyvértékű ékszereket találtak, amelyeknek eredetere vonatkozólag nem volt hajlandó felvilágosítást adni. A nyomozás során kiderült, hogy a letartóztatott hosszabb ideig foglya volt az amerikai híres Sing-Sing fogházban, ahonnan csak nemrégiben szabadult és gyanus körülmények között került Romániába.

— Megelőzni a legfontosabb! Fogainak kiállítását is meg kell előznie mindennapos Odol-fogpaszta ápolással. Odol-fogpaszta eltávolítja a csuf fogkövet, lerakódásokat, anélkül, hogy a zománcot megtámadná, mert Odol-fogpaszta puhább, mint a fogzománc. Ettől eltekintve Odol-fogpaszta kitűnő üdítő hatása következtében éppen a forró nyári évszakban meghozza a legjobb felgyógyulást és felfrissítést. Ezért ahányzor csak teheti, használja többször naponta az Odol-fogpasztát.

— Magánalkalmazottak gyűlése a munkakamarai választások ügyében. Kedden, augusztus hó 4-én, este 8 órakor, a str. Vail 7. szám alatti otthonban magánalkalmazotti gyűlést tart Cluj magánbiztosítási és kereskedelmi alkalmazotti tábora, melynek napirendjén a kiírt munkakamarai választások kérdése szerepel. A cluji Magánalkalmazottak Szakszervezete felhívja a város összes tisztviselőit és kereskedelmi alkalmazottait, hogy ezen nagyfontosságú gyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

— Összetört repülőgépre találtak a francia határon. Párizsból jelentik: A toulousei repülőközpont egyik gépe, amely vasárnap délelőtt Dél-Amerikába indult és eltűnt utasszállító gép keresésére indult, Saint-Amand közelében összetört gépre talált. A gép személyzetének sorsa egyelőre ismeretlen.

— A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvel — reggel éhgyomorral egy pohárral — alaposan kitisztítja. Az orvosok ajánlják.

— Személyvonat és cséplőgép karambolja. Dorohoból jelentik: Dorohói közelében egy vasuti utkereszteződésnél egy robogó személyvonat elkapta a sinek mellett baktató cséplőgépet, amelybe hat ökör volt befogva. A cséplőgép tulajdonosa súlyosan megsebesült, két ökör pedig elpusztult.

— Cuza Hitlernél és Mussolininél. Bucurestiből jelentik: A. C. Cuza a jövő hónap elején Berlinbe, majd Rómába utazik. Hír szerint kihallgatáson fog megjelenni Hitlernél és Mussolininél, sőt valószínű, hogy audienciát kér a pápától is.

— Voronoff könyvet írt az állatok intelligenciájáról. Voronoff, a híres fiatalított orvos könyvet írt az állatok intelligenciájáról. Az előszóban azt írja, hogy régi adósságot rótt le ennek a könyvnek a megírásával. Érdekes történettel illusztrálja a lovak intelligenciáját. Abban az időben, amikor még lovak húzták az omnibuszokat Párizsban, kísérítő lovak fogtak be olyan helyeken, ahol hirtelen emelkedett az út. Így történt azzal az omnibuszal is, amely a Rue des Martyrs-on járt. Egy bizonyos helyen három ló várakozott egymás mellett s ezeket váltogatva fogták be. Azt a lovat, amelyet éppen kifogtak, a balszélre állították, hogy egymásután mind a háromra sor kerüljön. Egy hétig rendben ment minden, aztán észrevették, hogy az egyik lovat soha nem fogják be. Soha nem kerül rá a sor. Figyelné kezdtek rá és megállították, hogy ez a ló, amint a távolból észrevette az omnibuszt, helyet változtatott és a balszélre állt. Az egész környék mulatott ennek az intelligens lónak trükkjén, amely megtalálta a módját, hogy nyugodtan álldogáljon, míg társai dolgoztak. Ehhez megfigyelésre, okoskodásra, következtetésre volt szükség, egyéni értelemre, amelyet meg kell különböztetnünk a fajta öröklött ösztönétől.

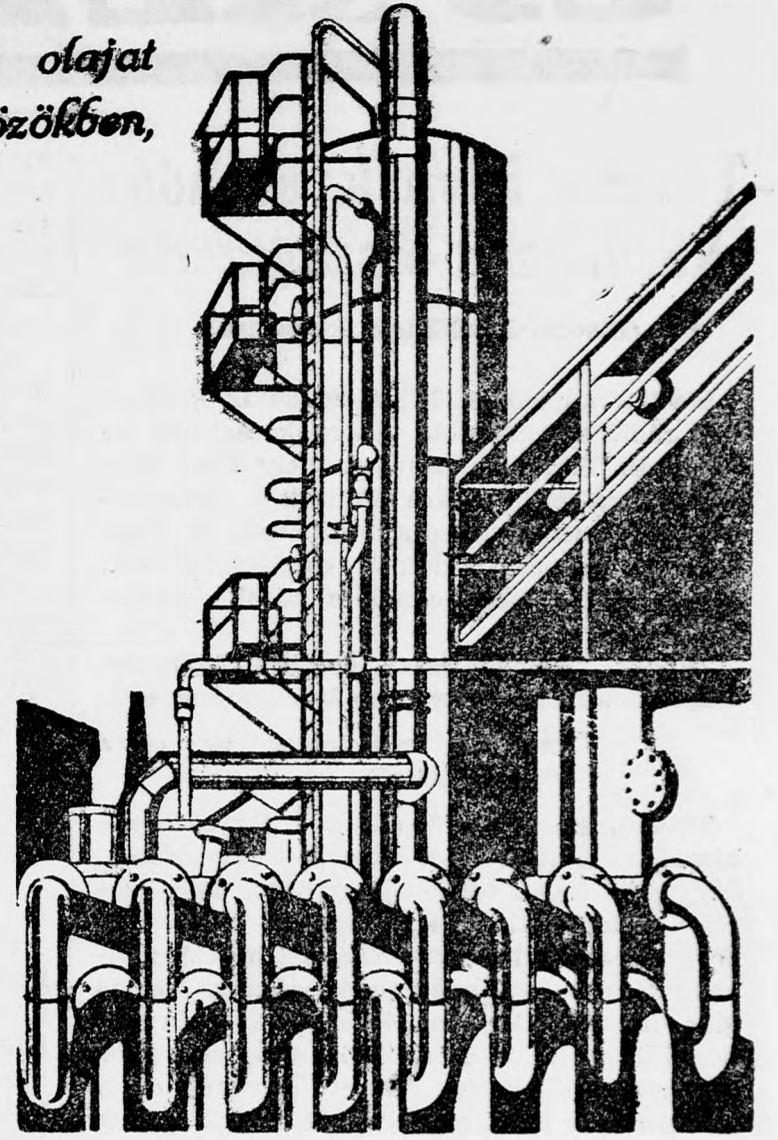
Magas teljesítmények elérésére, költséges javítások elkerülése céljából...

válasszon kiváló minőségű olajat és váltsa azt pontos időközökben, az utasítás értelmében.

LUBOIL

egy nagy ipari üzemgyártmánya

LUBOIL az olaj, amely megnyerte a román autósok rokonszenvét és bizalmát, az olaj, amely a külföldi piacokon elsőrendű helyet foglal el, az „Unirea” társaság gyártmánya, amely az ország egyik legnagyobb vállalata és amelynek tőkéje néhány száz millió.

Minden „LUBOIL” tartály az „Unirea” társaság óriási lehetőségeit tartalmazza — minden használt cseppel „Unirea” a román autósok nagyobb bizalmát és rokonszenvét szerzi meg.

LUBOIL

AZ „UNIREA” TÁRSASÁG GYÁRTMÁNYA

— Tűz ütött ki a tighinai állomáson. Tighinából jelentik: A tighinai állomáson tegnap kigyulladt egy deszkaraktár. A lángok percek alatt terjedtek el a vasuti pénztáros közelében lévő lakásig. A vasuti munkások azonnal a tűz oltásához láttak, de csak a pénztáros lakását tudták megmenteni, a deszkaraktár leégett. Az oltási munkálatoknál súlyosan megsebesült egy Macarov nevű munkás.

— Rommá tett a vihar egy regáti falut. Bucurestiből jelentik: Braesti községet tegnap vihar és felhőszakadás sepepte végig. A vihar olyan hatalmas erővel dühöngött, hogy több fát gyökereitől kitépett és ledöntötte a falu harangtornyát. A temető kápolnáját 40 méternyi távolságra sodorta el az orkán, több sírkövet pedig kidöntött.

— Véletlenül hurokra került rablógyilkosok. Slatináról jelentik: A rendőrség a napokban razzliát tartott, amelynek során letartóztattak két egyént. Vallatásuk során elmondta a két letartóztatott, hogy Galatban nemrég három rablógyilkosságot követtek el. A rendőrség már régen kereste a rablógyilkosság tetteseit, akik most véletlenül kerültek hurokra.

— Felrobbant a löporraktár. Craiovából jelentik: Az isalnitai löporraktárban tegnap reggel robbanás történt, amelynek szerencsére emberáldozata nincsen. Valószínűleg tartják, hogy a meleg következtében gyulladt meg a lőpor és ez okozta a robbanást.

Aggok Otthona. Egészen új irányú, hézagpótló intézményt indít meg október 1-én László Béla (az Uj Kelet vezetője) saját szép, kertés villájában (Cluj, Str. Gelu 30, ahová minden előzetes bejelentések intézendők), melynek célja, hogy oly idős egyéneknek, kik otthon kellő ápolásban nem részesülhetnek, kellemes, nyugodt otthont biztosítson, megfelelő szerető, gondos ápolással, szükség esetén dietikus kosztal, orvosi ellenőrzés mellett. Amint értesülünk, egyelőre csak mérsékelt számú jelentkezőket vesz fel az intézet, miért is az ápolásra igényt tartóknak ajánlatos a minél előbbi jelentkezés.

— Nemzetközi cserkészdszembori Brasov mellett. Brasovból jelentik: Ma reggel megnyitott Poiana Brasovuliban a nemzetközi cserkészdszembori, amelyen több egyiptomi és lengyel cserkész is résztvesz. A cserkész táborozás augusztus 29-ig tart.

Politikát változtatott egy ló. Párizsból jelentik: J. E. Widener, a Franciaországban élő duszgazdag amerikai versenystállótulajdonos megváltoztatta New Deal nevű két éves versenylóának nevét, tiltakozásul Roosevelt elnök politikája ellen. New Deal most már Never Againnek (Soha Többé) hívják. Mint New Deal megnyerte legutóbbi versenyét, de mint Never Again utolsónak jött be Maisons Laffitte-ben.

NEZZE MEG SZERKELY és RETI bútorgyár r.t. állandó kiállítását

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG.

BUCURESTI TGMÜDÉS

TACHE IONESCU 4
HIVŐNSÁGARA KIVÜLDJÜM MEGALZOTTUHAAT EREDETI RAJZAINUHAL

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el **SZABÓ IMRE**

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

Érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kultúregyletek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézz az Uj Kelet könyvosztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

UJ KELET *Legujabb hírek*

Tovább folynak az ádáz küzdelmek országszerte

(Eszaki oldali cikkünk folytatása)

Sevilla, augusztus 3. A zendülők kezében levő rádió szerint Mola tábornok csapatai elfoglalták Torre de Geonest, mely husz kilométernyire van északra Madridtól. Granadában a helyzet változatlan. A daluzia és Madrid felé naponta indulnak csapaterősítések. A zendülők reménykednek a közeli győzelemben.

Tanger spanyol érsek Franco tábornok csapatainak ötvenezer pezetát adományozott.

Erdékes nyilatkozat az olasz repülőgépekről

Tétuan, augusztus 3. (Rador). Egyes lapok híradásai miatt Franco tábornok elhatározta, hogy nem fogad többé újságírókat, mert szerinte nyilatkozatainak legnagyobb részét módosítva vagy hibás értelmezéssel hozták nyilvánosságra. A Havas tudósítójának mégis sikerült nyilatkozatot kapnia Armada őrnagytól, aki Franco tábornok első hadsége. Az újságíró kérdést intézett Armadához a Marokkóban lezuhant olasz repülőgépek ügyében. Armada kijelentette, hogy a marokkói francia területen lezuhant repülőgépek számára engedélyt adott a hazakivánczó olasz állampolgárok elszállítására. Arra a kérdésre, miért voltak a gépek gépfegyverekkel és bombavetőkkel is felszerelve, az őrnagy a következőket mondotta:

— Nincs semmi hozzátenni valóm a fentiekhez. Ezután Armada kijelentette, hogy a külföld, különösen Moszkva beavatkozása adott a harcoknak ennnyire elszánt jelleget. Az ellenforradalom azonban már elfoglalta a főbb stratégiai pontokat és a döntő győzelem már közel van.

A munkafront ellentétei

London, augusztus 3. A Keuter jelenti Perpignamból, hogy Barcelonában a munkásszövetség katalonai elnöket meggyilkoltak. Valószínű, hogy a gyilkosságot egy rivális munkás-szindikátus tagjai követtek el. A jelentés nagy jelentőséget tulajdonít a gyilkosságnak, mely a népfront kebelében könnyen szaradást idézhet elő.

A francia munkásság szimpátiás nyilatkozata

Párizs, augusztus 3. A központi munkásszövetség közleményt adott ki, melyben szimpátiáját nyilvánítja a spanyol kizártságos védelemében harcoló munkások iránt. A kiadott közlemény szerint a szövetség vezetősége kidolgozta a munkáskormány anyagi támogatására vonatkozó tervezetet, melynek alapján rövidesen nagyszabású penzalkelő indul meg a spanyol baloldali támogatására.

A spanyol ellenforradalom eseményei és az európai diplomácia

London, augusztus 3. (Rador). Vasárnap reggel a Foreign Officeban átnyújtották a francia kormány közleményét a spanyol belügyekre való beavatkozás kérdésében. Hivatalos információt a közlemény fogadtatásáról nem adtak ki. Az angol sajtó megelégedéssel fogadta azt a javaslatot, amelyet a spanyolországi eseményekkel szembeni közös magatartásra vonatkozóan a francia kormány tett. Párizsban nagy édeklődéssel várják a francia jegyzékre adandó választ. A jobboldali sajtó teljes mértékű semlegességet kíván Franciaország részéről, mert ennek az ellenkezője háborút jelentene. A Le Populaire tudni véli, hogy amennyiben Spanyolország a Népszövetséghez fordul a Franco tábornok hadseregének küldött olasz repülőgépek ügyében, az összes nagyhatalmak kormányai helyeselnék a spanyol kormány eljárását.

A spanyol külügyminisztérium cáfolja, hogy olyan kijelentés hangzott volna el részéről, hogy idegen hatalmak nem tartanak konfliktusok előidézésére keresni kiutat. Spanyolország tiszteletben tartja a korrekt magatartást tanúsító összes hatalmakat.

Tovább folynak az ádáz küzdelmek országszerte.

Madrid, augusztus 3. A rendőrség tegnap este letartóztatta dr. Albinana fasiszta képviselőt, aki a zendülők győzelme esetén tagja lett volna a megalakítandó jobboldali kormánynak.

A spanyol kormány közli, hogy elrendelte a jeani püspök és családtagjainak letartóztatását abban a pillanatban, midőn ezek menekülni próbáltak. A püspök nővérénél egymillió pezetát találtak, míg a jeani püspökség palotájában tartott házkutatás alkalmával

nyolcmillió pezeta és nagy mennyiségű ékszer került napfényre. A püspököt és családját a börtönbe átváltoztatott katedrálisba zárták, a kilencmillió pezetát pedig elkobozták és a spanyol Nemzeti Banknál helyezték letétbe.

Lisszaboni jelentés szerint Valenciából és Alcantarából elindított kormánycsapatok Cepillo helységben, a portugál határ mellett véres harcot vívtak a ferradalmárokkal. A harc a zendülők győzelmével végződött. Tizenkét tiszt és huszonöt kormánypárti katona Portugáliába menekültek.

Ezzel szemben a francia-spanyol határ mentén szünetelnek a harcok. Szombat este óta Goadelupu és San Marco erődítmények ágyui nem szólnak. Több repülőgép jelent meg San Sebastian fölött, amelyek azonban

eltávoztak anélkül, hogy bombát dobtak volna. Az időjárás rossz, a Pirreneusokban sűrű eső esik és a hegyeket köd borítja.

A Havas úgynökség jelentése szerint a madridi kormány két katonai repülőgépe Biaritz közelében leszállt a parmai repülőtérré. A két pilóta azt állítja, hogy a ködben eltévedtek és kénytelenek voltak francia területen leszállni. A repülőgépek gépfegyverekkel vannak felfegyverkezve és tekintélyes mennyiségű municiót vittek magukkal. A gépek szárnyain vörös sáv jelenti hovatartozásukat. A két pilótát őrizetbe vették és a gépeket lepecsételték a francia hatóságok.

Marseille, augusztus 3. Barcelonából háromszáz és Valenciából másik háromszáz menekülő érkezett Spanyolországból a marseillei kikötőbe.

Meghalt Bleriot

Párizs, augusztus 3. A repülés romantikus korszakának nagy hőse, Bleriot szombaton éjszaka párizskörnyéki nyaralójában meghalt. A közvélemény még neveléses holdkóros álomnak minősítette azokat a kísérleteket, amelyek a levegő gépesítésével próbálkoztak meg és így Bleriot is meg kellett, hogy küzdjön a bizalmatlan közönség előítéleteivel. 1895-ben 23 éves korában építette meg az első repülőgépet, amely azonban nem vezetett még eredményre. Bleriot fanatikus hittel dolgozott tovább, nem tántorította el az ezernyi kudarc és a társadalom lelkésnyelése. Hosszas munka után sikerült olyan gépet konstruálnia, amellyel nagyobb utakra is vállalkozott és 1909-ben átrepülte a La Manche csatornát.

Most, az óceánrepülések korában, neveléses teljesítménynek tartják ez, ami azonban akkor óriási dicsőség volt a repülésnek és a világszerte megindult a maga kereskedelmi és hadászati fejlődése után. Bleriot világszerte ultra ultra induló gépeivel, de azt akkor még vonaton szállították az egyes fővárosok repülőtereire. Bleriot Bucuresztben és Budapesten is bemutatta a repülést és ettől

kezdve az összes országok gépgyárai megkezdtek a repülőgépek gyártását. Természetesen elsőnek a francia ipar indult el a repülőgépgyártás után és Bleriot fellépése után azonnal megalakult a Potez-gyár, mely még ma is nemzetközi nevű gépekkel látja el a világot. Ennek a gyárnak tervezési osztályához nevezték ki Bleriot-t, aki a világháború alatt mint konstrukciós szakértő még magasabb beosztásba is került.

A repülés azonban szédítő iramban fejlődött. Bleriot kis tákalmányából hatalmas levegő-óriások nőttek ki és a repülés megteremtődött nem tudott lépést tartani ezzel a mindent elsöprő irammal. Élete végét már a munkától visszavonultan töltötte egy párizskörnyéki nyaralóban. Franciaországban óriási tiszteletnek örvendett, mert az ő nevének tulajdonítják azt, hogy Franciaország még ma is az első légügyi hatalmasság a világon. Haláláról hosszú megemlékezésekben számolnak be a párizsi lapok. Temetése kedden vagy szerdán lesz ünnepélyes rendezésben, a nemzetközi repülőársadalom kiküldöttjeinek jelenlétében.

Intellektuális munkára terelik az ifjúságot, hogy elvonják az anarchista mozgalmaktól

Miniszterközi értekezlet volt Tatarescu miniszterelnök birtokán

Bucuressti, aug. 3. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnök poianai birtokán, Tg. Jiu mellett ma miniszterközi értekezletet tartottak a kormány tagjai. Az értekezleten megjelent Dinu Bratianu, a liberális pár elnöke is. A kormány tanácskozásai két órán keresztül folytak. Megvitatásra kerültek különböző közigazgatási valamint más jellegű kérdések is.

Az értekezletet Tatarescu miniszterelnök nyitott meg. Hosszas expozétát tartott a belföldi hadiiparral megkötött szerződésekről, amelyek teljesen perfektálva vannak és aláírásra is kerültek. A miniszterelnök közölte azt is, hogy a Franciaországból való repülőgépmegrendelésekre vonatkozó tárgyalások is kedvező befejezést nyertek és remélhető, hogy két héten belül az ország birtokába jut egy a külföldön, mint a belföldön megrendelt hadianyagoknak.

Nyolc tudósanatórium áll befejezés előtt

A miniszterelnök után Nistor egészségügyi miniszter szólalt fel. Bejelentette, hogy az egészségügyi minisztérium nagyob pénzüsszeget utalt ki, tüdőbeteg szanatórium építésére a Gorj megyei Magurán. Az épülő tudósanatórium az ország legszebb és legmodernebb intézménye lesz a körülbelül egy év múlva teljesen elkészül. Az ország különböző részeiben egyébként 8 tudósanatórium épül tuberkulotikus betegek részére. Ezek az építkezések egy évvel ezelőtt kezdődtek és őszig befejezést nyernek. A munkálatok befejezése után az egészségügyi minisztériumnak újabb hitelekre lesz szüksége,

hogy a szanatóriumok berendezéséről gondoskodni tudjon.

Nistor miniszter bejelentette egyébként, hogy a falvak egészségügyi állapotának feljavítása érdekében elhatározta, hogy rendeletet ad ki a körorvosi hivataloknak, amelyben kötelezi a járásorvosokat, hogy a falvakat gyakrabban látogassák fokozottabban biztosítsák az egészségügyi segélynyújtást. Az egyes kerületekben, ennek a programnak végrehajtására egyébként külön ambulanciákat is állítanak fel.

Közigazgatási értekezletet tartanak a megyékben

A minisztertanács elhatározta ezután, hogy augusztus hónap folyamán több megyében közigazgatási értekezletet tartanak, amelyekben egy-egy miniszter is részt vesz. Ezekben az értekezletekben csak a megye közigazgatás technikai jellegű ügyeit tárgyalják meg és a kormány nem bocsátkozik vitába ezekről a kérdésekről egyetlen ellenzéki párttal sem.

Dinu Bratianu — az ifjuság neveléséről

Foglalkozott ezután az értekezlet az intellektuális munkanélküliség kérdésével is. Dinu Bratianu pártelnök felszólalásában erősen követelte, hogy a kormány tegyen meg minden intézkedést, hogy az ifjúságot a komoly intellektuális munkásság felé irányítsa és eltávolítsa az anarchista jellegű mozgalmaktól.

A miniszterelnök válaszul Dinu Bratianunak, kijelentette, hogy bizottságot nevezett ki a kérdés tanulmányozására és a bizottság érintkezésbe lépett a statisztikai hivatalokkal, hogy megállapíthassa az ország intellektuális munkanélküliségének pontos számát. A bizottság néhány napon belül előterjeszti jelentését a kormánynak.

Nem aktuális a kormányátisztervezés

A minisztertanács a kormány átszervezésének kérdése nem került szóba. Ugyancsak nem foglalkozott a kormány a jövő parlamenti ülészak programjának kidolgozásával sem. Tatarescu miniszterelnök bejelentette, hogy az átszervezés nem aktuális még és a parlamenti program kidolgozására majd csak egy Bucuresztben megtartandó következő értekezleten kerül sor, amikor a kormány összes tagjai előterjesztették törvényjavaslatukat, a legközelebbi parlamenti szeszónra.

A miniszterközi értekezlet résztvevői a tanácskozások befejezése után autón kiutaztak a Novaci—Sibiu stratégiai vonal megtekintésére, majd Tatarescu miniszterelnök elbucuszva Dinu Bratianutól, a vidék parlamenti képviselőinek értekezletére utazott. Dinu Bratianu Costachescu miniszterrel együtt Sibiuba ment, hogy az ottani mintavásárt megtekintse.

LEGUJABB SPORT

Prágában megkezdődött az ellenolimpia

Prága, aug. 3. A Barcelonába tervezett, de az ottani forradalmi események miatt elhalasztott népolimpia ma Prágában megkezdődött. A népolimpiára nagy számban érkeztek Franciaország, Szovjet-országról, Ausztria, Jugoszlávia, Belgium, Svédország sportolói és természetesen az ottani részt vesz Csehszlovákia is. A népolimpiaszom indulnak fentiekben kívül azok a zsidó sportolók is, akik a Makkabi Világszövetség tiltó határozata miatt a berlini olimpián nem indultak és akiket emiatt országuk sportszervezete diszkvalifikált.

A népolimpia programja bemutatókból és barátságos mérkőzésekből áll.

A XI. Olimpia legujabb hírei

Cluj, augusztus 3. A XI. olimpián hétfőn délután a következő eredmények voltak:

Kalapácsvetés. Olimpiai bajnok Hein Németország 56 m 9 cm. 2. Ervin Bask Németország 55.04 m. 9 cm. 2. Metcalfe Amerika 54.83 m.

100 m síkfutás döntő. Olimpiai bajnok Owens Amerika 10.3 mp. 2. Metcalfe Amerika 10.4 mp. 3. Osendarp Hollandia 10.5 mp. A női 100 m síkfutásban Stephens kisasszony (Amerika) 11.4 mp-es idővel új világrekordot állított fel.

Futballban is megkezdődtek ma a küzdelmek. Norvégia—Törökország 4:0. Olaszország—USA 1:0. A vereséget szenvedett együttesek a további küzdelemből kiesnek.

A 3000 m akadályverseny előfutámban három csoportból négy-négy versenyző jutott tovább. Ezek közül 3 finn, 3 amerikai, 2 svéd, 2 német, 1 lett, 1 francia.

400 m gátfutásban a további előfutamokból a következők jutottak tovább: White USA 52.9 (kitűnő idő), Patersohn 54.4, Manikas görög 53.8, Hardin USA 53.9.

A 800 méteres síkfutás középfutamában Woodruff amerikai néger versenyző 1:55.1 elért idejével beigazolta, hogy az olimpiai bajnokság legesélyesebb jelöltje.

ROMANIA—HAGGIBBOR 3:2 (2:1)

Cluj, augusztus 3. A cluji vízipólóbajnokság második osztályában ma játszották a Romania—Haggibbor mérkőzést, amelyet a Török bírótól támogatott Romania nyert meg 3:2 (2:1) arányban. A játékevezető olyan rosszul játszott, hogy a mérkőzést, ami minden képeletet felülmúlt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó B. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa no plătite No. 10. ROMANIA det. KELLE. dóság eg. Cikkekink és megj

Theodor „Mea

„A zsidó nek, amely meg a „s amely a anos reitá viszonyok kérdés me A cikk telen látó a „Fortun meg. A Theodore ról s zsidó rünet ke egyaránt. „Brosert irt Stoibe nos eme pedig a „Annak és érvelés dec idéz hogy van és okok, talan ha hogy azt Tudvak tettem, a amerikai nek, hanc cialnak, kezében cia, néme

Sohase dokat, m és hogy esertem rem, hog lakon ny zonyos t esolatosa ismerem, gyok má másoktól manapsé rosszul t lyekét észre se lenni eln csoport tötéshez venem Ehojett restem“

„Ren

Az e koznak A ta helyreát atamoszi A re mányt egyóten mint a kolása Egye tanács vissza. Szó y ják az autonó Nem tás né Andrei lis inté nek.

Korr állnak tartásá gendő mélyén ifjuság molkat faJulás Nem Sét. Az tőmeg lanul és szé kihász auton badon fiatal profit